

25

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. ΠΕΛ. Ι. 78/1970

A'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1-12-1969 / 10-1-1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

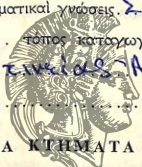

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ήξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις). Βλαχοκερασιά (παιλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας Μαρτινείας Νομοῦ ..... Αρκαδίας .....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Δημήτριος Γ. Κωκιάκης. ἐπάγγελμα διδάκταλος..... Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Βλαχοκερασιά. Μαρτινείας Πόσσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον... 5.....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Ἰωάννης Γ. Βελισσαρίου...

ἡλικία 68..... γραμματικαὶ γνώσεις ΣΤ' Δημοτικῆς
τόπος κατοχωγῆς Βλαχοκερασιά Μαρτινείας Αρκαδίας.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; Δέν ὑπῆρχον αὐτὰ χωρισταί ἀφ' ἑλληλλάβοτε κατὰ χρονικά διαστήματα.

Ἐπῆρχον αὐτὰ χωρισταί ἢ ἑλληλλάσσοντο κατὰ χρονικά διαστήματα ; ἑλληλλάβοτε.....

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικά πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικούς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. Δέν ἦκαν ἐξ φυσικὰ πρόσωπα δηλ. εἰς τοὺς χωρικούς

3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; Ἐλάχισται διανέμουκ τὴν περιουσίαν τὴν μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων τῶν οἰκείων μετὰ τὴν διατηροῦν συγκεντρωμένην, διανεμομένης μετὰ θάνατον.

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εἰς τήν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; *Ἄλλοι μὲ τὴν γεωργίαν ἄλλοι μὲ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ ἄλλοι μὲ ἀμφότερας*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολούνται ἐν παρέργῳ καί εἰς τήν γεωργίαν ; ... *Ν.αι* .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ; *Ἐργάζοντο ἕνα μὲ δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των* .....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) *μισακάτορες Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ἴδιον κρείως περὶ γεωργίας* .....

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *εἰς εἶδος*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἀνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομισθίον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; *εἰς ἔχειν β. φροσιούτο ἕτεροι ἐργάται ἐποχικῶς* .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... *ἴ.δ.χ.ι. εἰς ἔχειν* .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *εἰς ἔργα ν., Σ. πάρετην καὶ Μεσσηνίαν* .....

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ..... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ; *Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἔργαται, τεχνῖται, βαφεῖς, κτίσται* .....

δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καυσίν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...
 .. Μόνον με ζωϊκὴν κόπρον:.....
 .....
 .....

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ... τὸ 1930 .....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τὸ 1938 καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ ἀπὸ τὸ 1960

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τούτου ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; Σιδηροῦν ἄροτρον χερσὶ μηχανοκίνηται μονόφτερο καὶ δίφτερο. Μονόφτερο εἰς πετρώδη εὐδακην καὶ δίφτερο εἰς χόνινα πεδία. Κατασκευάζοντο ἐπὶ τῶν σιδηροειδῶν (κοινῶς ρύψτων)

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μετὰ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. χειρολαβὴ 4. ὄμι 7. σταβάει 10. ....
 2. ἀκροναρτῆρ 5. φτερά 8. γὰρδα 9. ....
 3. κωνοκώρη 6. σπάθη 9. ....

(βλέπε χειρόγραφον σελίς 9.)

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) Ἀπὸ τὸ 1955 .....

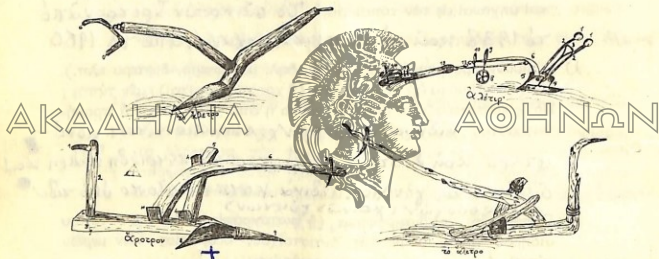
3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ἀπὸ τὸ 1960 .....

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) Ἀπὸ τῶ... 1960.

5) Μηχανή ἀλωνισμού Ἀπὸ τῶ... 1955.....

στ' 1) Τὸ ξύλινο ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινο ἄροτρον ... Κατεβενέζης ...
ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ γυνεφου.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινο ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφορῶν μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Ἀγκυροῦχος	6. σταβαίει	11. Πανφείκη
2. Ἀγκυροκουρῆ	7. Πραχτός	12. Ζυγός
3. Κουκουρῆ	8. Ἐπερὸ	13. Σαῖτες
4. Καβηραῖδι	9. Ὀνί	14. Πανφείκη
5. Σπάθη	10. Κουρῶρι	15. Ἐγκοπή

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφία (βλέπε χειρόγραφον σελίδα 11)

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν άνωτέρω άριθμησιν).

- 4) Τò ύνι. Τò ύνι τοῦ ξυλίνου άρότρου ήτο (ή είναι) μιᾶς μορφῆς διά τήν άροτρίασιν όλων τῶν ειδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κήποι) καί τῶν πετρωδῶν. - Ίχνογραφήσατε ή φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ύνι (ή τὰ ἐν χρήσει, ἐάν είναι διαφόρων τύπων) καί σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

..? Η το μιᾶς μορφῆς εἰς τὰ ξυλινὰ άρότρα,
 ? ἐνῶ εἰς τὰ ἐν χερσὶ εἰδη. εἰς εἰς ἐν δὲ
 εἰδη ν. κ. τ. καὶ κατωτέρω (α.) διαί. περὶ δὲ εἰδη
 (β) διαί κήπους.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ άρότρου; ? Η το .. καρπιζωτό.

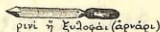
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΔΟΧΜΗΝΩΝ

- 6) Ητο (ή είναι) κατασκευασμένη ἐκ ξυλου ή σιδηρου ; εἰς αὐτὰ ἐκ ξυλου

εἰς αὐτὰ ἐκ εἰδη εἰς.

- 7) Ἔργαλεῖα διά τήν κατασκευήν καί ἐπιδιόρθωσιν τοῦ άρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, άρίδι, άρνάρι, ξυλοφαί κλπ.). ΣΚΕ-
 ΠΑΡΝΙ .. ΣΤΕΝΟ .. ΠΡΙΟΝΙ .. ΚΑΙ .. ΑΡΙΔΙ ..

- 8) α) Διά τόν άροτον (ζευγάρισμα, όργωμα) ποία ζώα έχρησιμοποιοϋντο (ή χρησιμοποιοϋνται): βόες ή άλλο ζώον, δηλ. ίππος, ήμίονος, όνος... *Βόες, ίπποι, ήμίονοι και όνοι.*
- β) Έχρησιμοποιοϋντο (ή χρησιμοποιοϋνται) διά τó όργωμα δύο ζώα ή έν; *Κυρίως δύο, ζυγά σπανίως και έν.*
- 9) Διά τó ζευγάρισμα μέ δύο ζώα ή το (ή είναι) άναγκαίος ó ζυγός; *Ναι.*

Σχεδιάσατε τήν μορφήν τού παλαιότερου και τού σημερινού ζυγοϋ (ή φωτογραφήσατε αυτόν) και όνομάσατε τά διάφορα μέρη και έξαρτήματα αύτου (π.χ. λουριά, λοϋρα, ζεύλες, πιζεύλια κλπ.). ... *(Βλέπε χειρόγραφον. σελ. 13).*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ιδιαίτέρως τήν μορφήν τών ζευλών τού ζυγοϋ είς τόν τόπον σας. ... *(Βλέπε χειρόγραφον. σελ. 14).*
- 11) Πώς λέγεται είς τόν τόπον σας ó κρίκος έκ σιδήρου, ξύλου ή σχοινίου, ό όποίος τοποθετείται είς τόν ζυγόν (πολλαχού: λοϋρα, κουλλούρι), προσδένεται δέ είς αύτόν τó άροτρον διά τó όργωμα; (Σχεδιάσατε αύτόν). ... *λέγεται... προχρός.*
- 12) 'Από πότε γίνεται τó όργωμα δι' ένός ζώου; *Από τό. 1950.*

Πώς γίνεται ή ζεύξις του (τό ζέψιμον) είς τó άροτρον; *Φερονται επί λαμαρία, βασουν. επάνω στα σώμα του ζώου. τό τραβηχό, πιάνουν τούς γάτσους είς τήν λαμαρίαν και τό τραβηχό έφτό άλάτει.*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκεύην, τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῆ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον... (βλέπετε χειρόγραφον...

... σελ. 15).....
 .....
 .....

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργανα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σημερινῶν); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετῆς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνηθεῖα εἰς τὸν τόπον σας: *ὄργωνε ἄνδρας, ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ. σπανίως δὲ γυναῖκα. Ἡ συνήθεια εἶναι ν. ἀ. ὄργωνε ὁ ἄνδρας.*.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) *φορῶν. εἰς τὰ ζῶα τὰ ζυγῶν καὶ δένουν τὰ χεῖρᾶ τῶν ἀρότρων εἰς τὴν ἔγκοπην τοῦ ζυγοῦ.*.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον; *φορῶν. εἰς τὰ ζῶα τὰ χεῖμαρῆς καὶ τὰ τραβηχτὰ Πιάνωνν. ταῖς χεῖρας τῶν τραβηχτῶν εἰς τὰ καράτζο. καὶ τὰ πικράτζο εἰς τὸ δάκτυλ.*

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργανον μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουσιν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία). *Μετὰ σχοινί. τὰ δάκτυλ. καὶ ἄκρα ἔχουσιν δεθῆ. εἰς τὰ κέρατα. παρακρίβου. περὶ βοδιῶν. ἢ εἰς τὴν κατιστερίαν προκείμενον περὶ ἄλλων ζῴων.*

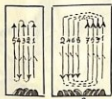
(βλέπετε χειρόγραφον σελ. 16)

4) Σχεδιάσατε πώς ἐγένετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὄργωνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὄργωνεται καὶ με ἀνοιγομένης αὐλακας κατ' εὐθείαν γραμμὴν... Σχεδιάγραμμα (α)...

ἢ ὄργωνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Ὄργωνεται καὶ περιφερειακῶς Σχεδιάγραμμα (β)

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταύρου, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρῆσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀρόρου ἐγένετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορῆς ἢ σποριῆς, ντάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.); εἶναι (ἢ γίνεται) εἰς χωρίδα, ε.ο.π. κ.λ.π.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακιάν; ἢ χωρίζετο με αὐλακιάν...

6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον; Σήμερον παντοῦ χρησιμοποιεῖται τὸ...

ἀρότρον. Παλαιότερον... ἢ οὐκ ἐν πλεονεξίᾳ τὸ αὐτό. Τὰ μίση αὐτὰ χωρὶς ἐν καλλιεργεῖται

7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτρίασεως) ἦσαν ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ. ἢ διάνοιξις τῶν...

αὐλάκων με... ὑνί... βαθιὰ...

Εἰς ποῖα ὄργωματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. .... *εἰς ἄνοι... γίνεται χε. ἢ κ. σ. τ. αὔ.*

... δ. ἰ. οὔ. τ. ε. ἄ. π. οὔ. ....

γ) Ἀροτριάσεις (ὄργωματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργωματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργωματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *διὰ τὴν σπορὰν τῶν δημητριακῶν ἐγίνοντο δύο ὄργωματα: ἓν τὸ καθαροκαθεῖ, ἂν εἶχε βρέξει καὶ ἓν τὴν ἐποχὴ τῆς σπορᾶς. τὰ πρῶτο ἐξέμετο ἀπὸ τὰς ὄργωματα, τὸ δεύτερο διβόλισμα.*

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

ἐγίνοντο ἀπαραίτητα δύο ὄργωματα ἓν ὄργωμα καὶ ἓν διβόλισμα.

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῆ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰνάπανσιν, διὰ νὰ σπαρθῆ κατόπιν σιτᾶρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

ἔ. π. ἰ. ... ἔ. ν. ... ἔ. τ. οὔ. ....

4) Πόσα ὄργωματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; *διὰ δημητριακὰ καὶ ψυχανθῶν ἓνα, δι' ἀραβοσίτου καὶ κηπευτικὰ δύο ἢ τρεῖς τὴν ἐποχὴν*

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν *τῆς σπορᾶς* π.χ. τὸ *δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; *Χεμαίωμα ποιοῦνται*

τὰ σακκάκι (δισάκι), τὸ ἀράστρον, αἱ λαμπαριές, τὰ τελοπικταί, τὸ πικρὸν ἢ τὸ βαρύνει, τὸ τσαπί.

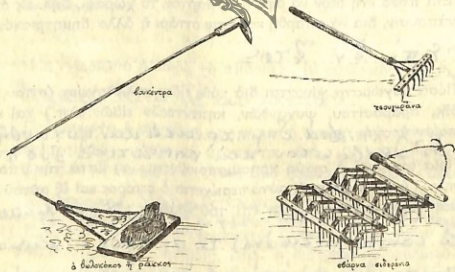
β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὄργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἔλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; *τὸ ποδάρι, τὸ ὄνει, καὶ τὰ κερκί, καθαρίζονται. ἢ ἔλλειψοειδῆ. σιδερέων. ράβδων. τοποθετημένην. ἐπὶ τοῦ ἄκρον. τοῦ βουκέντρου. καὶ καθαρίζεται ζυάνην.*

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); *ῥίκεται... ἰσοπέδωσις (σβάρνισμα) ἢ ζυάνην. σβάρνας. ἐκ τριῶν. κελύψ. καδρονίων συνδεσμένων.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τινῶν ἐκ τούτων):

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΣΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ
Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῆ. ῥίκεται. ἢ ζυάνην.

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσαπά κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν) Ἐργαλεία
 διὰ σκαψίμων καὶ σκαθίσμα τῶν ἄγρῶν ἢ
 τοῦ κήπου... ἐπιλ. ... δ. κασπίς καὶ ... π. πῶ-
... π. α. : .....

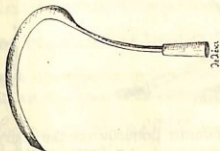
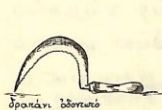
- 6) Ποία πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτῃν (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν
τὸν ζευγολάτῃν βοηθοῦν ἢ εὐζυχοὶ εἰ ἀδελφοὶ καὶ
αἱ γυναικὲς ἢ ἐξοχίαι ζευγολάτῃς καὶ ἡ ἐργασία εἰς ὄργω-
μα.
- 7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ρὰν ὄσπριων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
 εἴδους. ἐκαλλιεροῦνται οἱ κήποι, ἡ σπασα, ἡ κηφό-
μα αὐλάκια καὶ ἡ καλλιέργεια γίνεται εἰς
σκαθίσματα καὶ πότνια.
- 8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεροῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
 ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ... τοῖς π. π. καὶ ζούρα
εἰς ἀπόδαριν, ἀμρουδερά, καλοῦμα κ.λ.
ἢ ἐξωχώρα κ.λ.
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
 λων ἔσπερνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
 καὶ ἄλλως. ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ ἄλλοι
καὶ σὲ ... ὀκανοποιεῖται ἢ γὰρ κούρ. ὁ σ. ὁ ὅς
ἀπὸ τῶν ἄλλων.

Β'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἐργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .. *Με δρεπάνι...*
ὀδοντωτό .....

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε .....

... *(Σελ. 21... χειρολαβή... σελ. 21)* .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσση) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Με δρέπανα καὶ με κόσσα*

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀμαλή ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *ὀμαλή... ὀδοντωτή... κόσσα* .....

... *(Σελ. 22... χειρολαβή... σελ. 22)* .....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *Η* .....

Χειρολαβή... ἦτο... κατεσκευασμένη... Η... σκελετός .....

5) Ποῖος κατεσκευάζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπά-
νια κ.ά.) *τὰ κατέσκευάζεν ὁ εὐδηριουργός*
(κοινῶς χιρῆτος)......

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς
χειράς, δηλ. δι' ἐκρίζωσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ
ὄσπριων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων
(τῆς ρόβης κλπ.) *Ἦτο καὶ εἰς τὸν χρόνον ἐδοξε ἰσχυρὸς*
δι' ἐκρίζωσιν ὄχι τῶν δημητριακῶν ἀλλὰ τῶν
ρεβιθιῶν καὶ τῆς ρόβης.

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ
δρεπάνι ἢ ἄλλο κρηπερὸν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ
σίκαλις κλπ. *εἰς ὕψος 0,10 μ. ἀπὸ τοῦ*
ἔδαφους......

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν
μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *ἐλέγοντο*
καλαμίσια.....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ),
τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραξίεις,
πιάσματα, χεριές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ
τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδά-
φους τὰ δράγματα; *οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ*
ἀποθέτουν τὰ χερόβολα ἐπὶ τοῦ ἔ-
δαφους......

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεριές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.
Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα
τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφα-
λαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ δια-
σταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *τὰ δράγματα*
τοποθετοῦνται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πρὸς
ἀλλήλων 5-6, σταυραταί......

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; (Πολλαχού κα-
 λούνται άγκαλιές. . . . . *Λέγονται και... άγκαλιές* . . . . .

γ. Οί θεριστάι.

1) Ποίοι θερίζουν : άνδρες και γυναίκες ; Υπήρχον (ή ύπάρχουν)
 θεριστάι, οί όποίοι ήρχοντο ώς έπαγγελματίαι, δι' αυτόν τόν
 σκοπόν από άλλον τόπον και ποίου ; *Θήριζαν. . . . .*
άνδρες και γυναίκες. από τό ίδιο χω-
ριό. άν. ήλικίας. επαγγελματίας θε-
ριστάι. από άλλον τόπον. . . . .

2) Πώς ήμείβον αυτοί με ήμερομισθιον (μεροκάματο) ή κατ'
 άποκοπήν (ξεκοπής). Ποία ήτο ή άμοιβή εις χρέμα ή εις
 είδος ; Τό ήμερομισθιον ήτο μετά παροχής φαγητού ή άνευ
 φαγητού ; (Παραθέσατε με τας πληροφορίας και την σχετικήν
 εις τόν τόπον σας όνοματολογίαν). *ήμερομισθιον. ή άμοι-*
βή. ήτο εν χρέμα, μετά παροχής
φαγητού. (. τού ταιζαν). . . . .

3) Οί άνδρες ή αι γυναίκες έφερόν τι εις τας χείρας προς προφύ-
 λαξιν, Ιδία τής άριστερας, κατά τόν θερισμόν ; 'Επίσης κατά
 την έναρξιν τής εργασίας την πρώτην ήμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εις την μέσην του σώματος δια να μη αισθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. να μη πονή ή μέση των) ; *Α.ς. γυναίκες*
έφεραν εις χείρας προς προφύλαξιν
σανει. ή κάτσαν. άνδ. περιε-
βάλλοντο εις την μέσην. . . . .

4) Ἐίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμὸς ; Ἀπὸ πότε ἢ ἐναρξῆς τοῦ θερισμοῦ ἡμέρα ἔρχεται.....

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. Μὰ... Π.Χ. « Πάνω πρὸς γῆμ' ρα χούλα » « Τώρα τὰ παιδιά μωρή' ἔβλεψ' » « Ἡ Βραυχοπούλα » κ. ἄ. ....

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχους ποῦ μένου ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχους πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Τὴν... ἐπιτελεῖται... ἡμέραν... πρὸς... ἡμέρας... ἀρξάντου... ἡμέρας... ἓνα μέρος... ἔδερται... τὰ γένια... χωραφιοῦ... Τούτα... κατασκευάζονται... ὑποτίων... προβάτων... ἢ... ζῶν... πιτυκῶν...

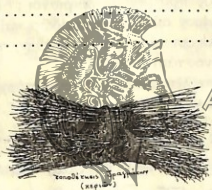
δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν στάχων.

1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων στάχων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχους εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ... τὸ δέσιμον... ἐγίνετο... τὸ... ἐπέρας... τῆς... ἡμέρας.....

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελουοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν...

Τοὺς στα-
 χους... ἔδενε... συνήθως... ἀνδρᾶς μὲ δε-
 ματικό... ἀπὸ... σιτάρι... σίκαλη... τοὺς
 στάχους, ἀγκαλιές, συγκομιτρίων
 εἰς τὰν δέσιν... οἱ λαοὶ θερμίζαι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνουντο εἰς τὴν ἴδιαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

καὶ δε-
 μάτια μετὰ τὸ δέσιμον συνεκentrώνον-
 ται εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ ἀγροῦ
 ἀνά 6-7-10... ἀμασσημα φορτωμένα καὶ
 ἐτοποθετοῦντο τὸ ἐν... ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ
 παραθύρας.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἄπο πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται η σπορά ή το φύτευμα αυτής; Η καλλιέργεια ήρχισε από πολύ παλαιά, δεν εκδύφουσε από τότε... Η επερα γίνεται των Μαριων ή? Απειδον... μήνα.....

- 2) Πώς γίνεται (ή γίνεται) η εξαγωγή (βγάλισμο) των γεωμήλων από το χωράφι; Με σκαπάνη, με άροτρο ή με άλλον τρόπον. Περιγράψατε το σχήμα της σκαπάνης, του άροτρου κλπ. παραθέτοντες και σχετικόν σχέδιον αυτών ή φωτογραφίαν. Η εξαγωγή... έγινε το Σε. 6 κα - π. 1 η ν. και με... άροτρον. Η σκαπάνη είχε... π. 1 η ν. λαβίδι... και... άροτρον ήτο... δι. 1 η ν. άροτρον... (βλέπε χειρόγραφον σελ. 26).

στ. Συγκομιδή του σανού.

- 1) Εσυνθίζετο παλαιότερον ή διατροφή των ζώων κατά των χειμώνα με ξηρά χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Εάν ναι, περιγράψατε πώς γίνεται ή καλλιέργεια του, έπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις και ή φύλαξις αυτού... Ν. α. ι., ζωνη- δί. 1 η ν. ταύται... έπειρα... το φθινό- πωρον, έθερίζοντο... την άνοιξιν, έ- ξηραίνοντο... εις... τον... άρον... κι... ξεμλάσ- στον... εις... τους... άχνηδονας.....
- 2) Πότε έθερίζετο ο σανός και με ποιον έργαλειον (δρέπανον, κόσσαν κ.ά.)? έθερίζετο των Μαίων με δρέπανον (Παραθέσατε και σχεδιάσματα ή φωτογραφίας)..... (βλέπε χειρόγραφον σελ. 26).
- 3) Ξήρανσις του χόρτου και δέσιμον. Ποια έργαλεια έχρησιμο- ποιούντο; (Παραθέσατε μετά της περιγραφής και την σχετι- κήν τοπικήν λαϊκήν όνοματολογία, ως και σχεδιάσματα και

φωτογραφίας δια τήν ξηραίναν. ούδ' ούδ' ερημαίναν
 ούδ' ερημαίναν. Ερημαίναν. Ερημαίναν
 ήδον. επί του εδάφους. κτ. εδάφους
 δερμάτια μετὰ τήν ξηραίναν δια ευρημά-
 των.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορά τών δερματιών πρὸς άλωνισμόν. Συνεκτρώνοντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μεταφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλωνι, εἰς τὴν αὐλήν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Τὰ δερμάτια... συνεκτρώνοντο... εἰς τὸ
 ἀλῶνι... πρὸς ἄλωνα κτλ. ....

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν
 δερμάτια. Εἰς τίνος τόπου λεγεται: θεμωνστάσι, θεμωνιά,
 θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέσις εἰς παρόν;
 Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησις; Ὁ χώρος.

Καθὼς τὰ δερμάτια... Τὰ δερμάτια τοπο-
 θετοῦνται εἰς τὸν ἐπὶ τοῦ ἀλῶνι... εἰς θεμωνιάν
 κτλ. καθωρισμένον τρόπον τοποθέτησις.

3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον ὅσας ἄλωνι διὰ τὸν ἀλωνι-
 σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἀχυρα εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλωνι; Ὁ χωρισμὸς ἀνέκα-
 θεν. ἀλῶνι... ἐκτὴ. εἰλετο. πόντοξε
 ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ
 ἀχυρα.

4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλωνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλήν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωριοῦ; Εἰς
 ποίαν θέσιν; Κατεσκευάζετο ἔξω τοῦ χωρι-
 οῦ, εἰς ὑψηλὸν μέρος διὰ νὰ δυνάτο
 γίνεσθαι ἀπὸ τοῦ ἀνέμου τὰ χιμύρια.

5) Τό άλώνι άνήκει εις μίαν μόνον οίκογένειαν ή εις περισσοτέρας ;
 εάν τούτο άνήκη εις πολλές οίκογενείας, πώς γίνεται ή χρη-
 σίς του, δηλ. με ποίαν σειράν και επί πόσον χρόνον ; .. *Ανήκει ευνή-
 θως εις μίαν οίκογένειαν. Όταν άνήκη εις περισσότε-
 ρας, χρηματισαείται ή τίν. γενεάν αναβίβως
 τού κειμένου τού έχει έκαστος.*

6) Από ποτέ αρχεται τό άλώνισμα και ποτέ λήγει ; .. *Αρχεται
 από αρχάς / σπλου και λήγει περί τό τέλος
 τού ίδιου κινός.*

7) Είδη άλωνιών (ανάλογως τής κατασκευής των)· π.χ. χωματά-
 λωνο (με δάπεδον έκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
 έστρωμένον με πλάκες).

(Περιγράψατε τήν κατασκευήν έκάστου και παραθέσατε σχε-
 διάσμα ή φωτογραφίαν αυτού) .. *παρεχεν. χωματάλωνο και
 πετράλωνο. Τα χωματάλωνο έχουν δάπεδον έκ χω-*

*ματος και χόρτων (καθαρίζου). Τα πετράλωνο
 είναι στρωμένα με πλάκες εκ λίθου*

8) Πώς επισκευάζεται τό άλώνι έκαστου έτος πρό τής έναρξεως τού
 άλωνισμού· (π.χ. τού χωματάλωνου : καθαρισμός αυτού και
 επάλειψις τού δαπέδου και τού γύρω τοιχώματος, όπου υπάρ-
 χει, με πηλόν έκ χώματος ή συνήθως διά μείγματος κόπρου βοών
 και άχύρων). *Πρό τού άλωνι έτος. το χωματάλωνο
 καθαρίζεται εκ των χόρων και σκουπίζεται.
 Τα πετράλωνο... καθαρίζεται εκ τυχόν
 ύπαρχόντων χόρων και σκουπίζεται.*

9) Η ώς άνω προετοιμασία τού άλωνιού και ή έναρξις τού άλωνι-
 σμού γίνεται ώρισμένην ήμέραν και ώραν ; .. *Οχι.....*

.....
 .....

10) Πώς γίνεται ή τοποθέτησις εις τό άλώνι τών δεματιών, όπου
 ύπαρχει άλωνόστυλος, ώς και τό άπλωμα τών σταχύων πρός άλω-

νισμόν; Περιγράψατε τόν τρόπον τούτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Τὰ δεικνύοντα τοιαύτου κει. γύρω... ἀπό: τ.ν.
ἀλωνόμενον. κυκλικῶς, ἄρτια. καί. χύνοματι.
Ἐπίτα. κ.ι. τὸ δεικνύον. κυκλικῶς. πρὸς τὰ ζῷα
διὰ τὰ ἀλωνοῦν καὶ ἀλωνίζοντι.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

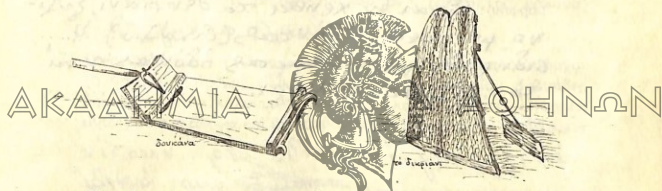
Πολλοῦ τοιοῦτου πρὸς τούτο καθεῶς εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ζυλινεὶ στῦλος ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος στηλιεὶς,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχ. διαγράφημα, διὰ τὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρονται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχονται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Γι' αὐ-
τοῦ διὰ τῆς κατεπαισθητικῆς περιφερόμενων ζῶων

(ἵππων ἢ βοῶν παρὰ τὸ κει. τὸ
μέσον ζυλινεὶ ἢ εἰδηροῦς στῦλος κατεπαισθητικῆς
σχηματικῶς ἀπὸ τὸ ποδὸν ἐξαρτῶντο σχοινία διὰ τὴν
συγκράσει τῶν ζῶων)

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τούτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινες τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλιεῖς,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεде-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιεῖς περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα) *ὡς ἴσως το ποθε-
ταῦν και παραφύλαξας, ἴσως γὰρ ὄντο και ἀπὸ τὸν χαλκὸν
μὲ σφαιρίων (σφαιρίων) και τὸ ἴδιον και εἶναι
πρὸς τὰ κέντρα τῶν αἰχμησίων προωθύνεται
εἰς τὸ σπῆλαιον. (Βλ. ἔπι κε κεφάλαιον 69 μὲ 30)*

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται και μη-
χανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων
σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένον ζῶων, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων
διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐάν ἀπαντᾶ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάν,
βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα και τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του και διὰ ποῖα δημητρι-
κά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνι-
στικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ και τὰ ὄσπρια (κουκκία,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνομένων και
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων; *Ἀπαντᾶται εἰς*

*τὸν τόπον μας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα
καλεῖται ντανένι. ἔχει σχῆμα παραφύλαξου
μὲ τὸ ἐμπροσθεν μέρος ἢ μικρὸ κλόν. ἔχει μήκος
1 μ. περίπου, πλάτος 0,60 μ. τὸ ἐμπροσθεν μέρος
ἀπὸ τοῦ σιδηρομακροῦ. τοῦτο δένεται ἐκ τῶν
ζυγῶν ἐξευγμένων ζῶων και συρταὶν κυκλικῶς
ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων. ἐκτετακτικῶς
το εἰς ὅλα τὰ δημητριακά. Σήραρον ὅλα ἀ-
λωνίζονται με μηχανὴς.*

δ) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλώνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

Ο... ἀλώνισμός... ἀρχίζει... ἀπὸ... πρὸς 8^π
 π.μ... καὶ διακόπτεται... ἀπὸ...
 πρὸς... τῆς... ἡμέρας... τοῦ ἡλίου.....

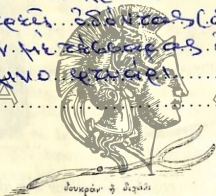
12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

εἶναι ἐν χρήσει τὸ δουκράνι, ξύλο
 να μὲ τρίξι... ὀδοντωτὸν (δικούλι)... ἢ...
 ὀδοντωτὸν μὲ τρίξι... ὀδοντωτὸν καὶ

τὸ ξύλο... φέρει

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

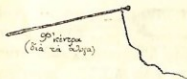
13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχυς ;... Μολ.....

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα)

Ἦτο ἐν χρήσει... μὲ βουκέντρα... διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων... μῆκος ξύλου (εὐλβδος)... 1,50 μ. μὲ κορυφὴν εἰς τὸ ἐν ἄκρον... διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων... μῆκος 1 μ. μὲ κορυφὴν εἰς τὸ ἄκρον.

- 15) Πώς λέγεται ή εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιού. (Έν Κρήτη καλείται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθής, βρώμης κλπ. ήλωνίζοντο καθ' ήμέραν λέγεται... 2 πλωμα φλωμαίτες... ήλωνίζετο... έν... άπλωμα ήρε... ρ. και ως:.....

- 16) Πώς λέγονται οί άλωνισθέντες στάχυες, προτού λιχνισθούν διά να άποχωρισθούν τά άχυρα από τον καρπόν; (έν Κρήτη: μάλαμα)

... έλεγοντο... φλωμαίτες.....

- 17) Ποίοι άλωνίζουν: ό ίδιος ό γεωργός με ίδια κά του ζώα ή ύπήρχον (ή ύπάρχον άκόμη) είδικό άλωνιστά (έν Αιτωλία: βαλμάδες, δηλ. τρεπάνηδες, καλούμενοι άλωνιστάοι και άγωχιάτες), οι όποιοί είχαν βόδια ή άλογα και ανέλαβαν τον άλωνισμόν... άλλοι...

... ήλωνίζον... εί... ή δια... οι γεωργοί με... ίδια... τω... ζώα:.....

- 18) Πλήν του μέσου τούτου με ζώα και με άλωνιστικό εργαλείον ύπήρχον παλαιότερον είς χρήσιν άλλα μέσα χωρισμού του καρπού από τους στάχους· π.χ. τó κοπάνισμα αυτών με χονδρόν ξύλον (τόν κόπανον) ή με άλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω έν σελ. 26 είκόνα).

... οχι... έν... ύπήρχεν... άλλος... τερπος......

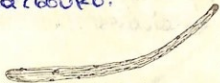
- 19) 'Ο κόπανος ούτος πώς έλέγετο· έκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μήκος και πάχος είχε και ποίον τó σχήμά του;.....

... κόπανος... έν... ύπήρχε.....

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθῶν κλπ.)? *Ἐγένετο μόνον κοπάνισμα τῶν ἀραβοσίτου εἰς τὰ ἀλώνια μὲν τὸ ἀρχαῖον μετὰ ἀποβόσκον διηλεκτάτουκο.*

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο κοπανιστοῦ εἰς τὸ κοπάσιμα μικροῦ σποροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἄνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

Ἐγένετο μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας. τὸ κοπάνισμα τῶν ἀραβοσίτου μεγάλων παραγωγῶν ἐγένετο δὲ ἀποβόσκον...

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν; Μήπως μα-
χαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην
καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο. Ὁ σχηματικὸς.

Σάρκεος... σωρός... ἔχει σκήμα ἐπίρκεος.
- ἐπὶ... τοῦ... αὐτῶν... σχηματικὸς Σάρκεος σωροῦ.
οὐδὲν... ἐθιμον... γίνεται.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα; (Πῶς λέγεται τοῦτο :
φτάρει, θρινάκι; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο... Γίνεται καὶ μετὰ ἀκρι-
δίνι... καὶ ὑδατος... μετὰ ζύζυχο... εἰς ναυράκι
ἀνοματικὸν... καρποζύζυχο.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει) ἄνδρας, γυναῖκα εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ;

καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκα.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ
λίχμισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦν-
ται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κον-
τύλους ἢ τὰ κόμπια; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεῦτερον ἀλώ-
νισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ;

λέγονται... ἀνίσταται... ταῦτα δὲν ἀπακτι-
ρίζονται... ἀλλὰ... χρησιμοποιοῦνται... διὰ
τραφή... τῶν... θηρίων.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζῶων διὰ τὸ δεῦτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώ-
νισμα; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο; πῶς λέγεται; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
 ηθίζεται τοῦτο .... *δὲν γίνεται... δεινότερον... ἀφ'...*
... ν. β. γ. α. ...

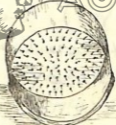
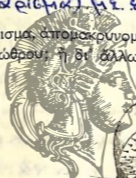
- 6) Ἄφου διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; *Γίνεται*
πρῶτον... δι' ἀπομακρύνεμα... τῶν ξένων... ὑπὸ
ὑπὸ γυναικός. διὰ σαρώθρου. καὶ δεινότερον γίνεται
δριμόνισμα (καυθρίσμα) μὲ ἐιδικό. κόσκινον. ὄνομα
ζορένο δριμόνι.
 Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὑλῶν ὑπὸ γυναικός διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

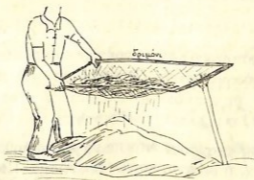
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινον παλιό δριμόνι

κόσκινον ἢ ἀριλόγος

δριμόνι

νων μὲ ὁπὰς διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολίστρης, δριμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχθυογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

? Ἐκταροσυντετακτὸ δειμόνι εἰς ζύζυνον...
 ὀκτὸρισμα... καὶ... διὰ τῆς λαμβρορικῆς...
 κινῆσεως... ἐπιτακτὸν... αἰ. κόκκοι κ. ἔρε-
 νον... αἰ... ζύζυνον... ὕψαι... εἰς τὸ δειμόνι... ..

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρὸς ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

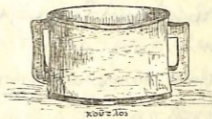
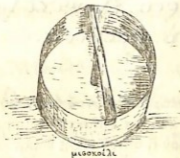
ὁ καρπὸς σχηματίζεται...
 ζεταται... εἰς σωρόν... ἐπὶ τὸ... ἐπιτακτὸν...
 ἔρενον... καὶ... χαράσσεται... εἰς τὴν κορυ-
 φὴν... τοῦ σωροῦ... σταυρὸς, ἐπὶ τὸν
 καρπολόχο... διὰ τὸ... εὐφορημένον...
 ὁ καρπὸς... ..

- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. .... ἔρενον... ὕψαι...

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).

ἠ' ἀλάτι. Ὁ ἀλατιεὺς ἤρχεται εἰς τὸ ἄλωνι.
ἡ κέραιος τοῦ αἴτου ἔχεν οὖν μέγεθος ἑκτακτύτου
κό. ὁ νομὰ Σόφειο. μί. κί. λ. ο. χωροῦσε. 8 ὀκάδες ἢ
10 κιλὰ.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωιατικό κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν) ... εἰς τὸ ἄλωνι κατεβάλλοντο

ἀκόρη... τὸ ἀγροφυλακιάτικο καὶ τὸ ἄ-
λωιατικό... Ἐπιπλέον... ὁ καρπὸς καὶ
μέ τὸ ν. ζεμενέ... χωρητικότης 12 ὀκά-
δων.....

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) ... ἐκείν... τῆς οἰκίας... εἰς...

εἰς... δοχεῖα... καρπὸν... καὶ... ἢ... ἀρπάρια.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρά τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον; Ἀποδυνατώτα... εἰς ἄχνη...
 ρῶ.ν.α. ἑνὸς τοῦ χωρῆου... εἰς τὴν ὑ...
 παιθρον... δὲν... ἐρίνοτο... ἀποδυνατώτα...:

5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διάλογη τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοῦς καλυτέροισι στάχυσι ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα;...

Ἡ διαφορά τοῦ σπόρου ἐρίνοτο μετὰ
 τὸ ἀλώνισμα, μετὰ τὸ κάρεινο...

6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διάλογη τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ; ..

Πρὸ τοῦ θερισμοῦ δὲν γίνεται διαφ-
 ρή τοῦ σπόρου...

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ ποσόν χρόνον; ..

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμια φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Ἡ ἀναμια φωτιᾶς γίνεται εἰς ἀποκριές.

Ἡ τοῦ τῆς κυριακῆς τῆς ἀποκριᾶς...

καὶ κυριακῆς τῆς κυριακῆς τῆς Ζυροφῆου

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος; Γίνεται

τὸ ἑσπέρας εἰς τὴν κυριακῆν...

πρωταῖαν... ὡς καὶ εἰς γετακικαῖς.

πρωταῖας...

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

άφανός.....

β' 1) Ποιοι ανάπτουν την πυράν' παιδιά, ηλικιωμένοι, ποιος άλλος; Σω-
νίδους παιδιά, αλλά και ηλικιωμέ-
νοι.....

2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, από ποιον μέρος; Τα συλλέγουν
παιδιά, τα φέρνουν. από τούς οικίας των δι-
γών κλέπτουν και περρι από άλλους οικίας.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Η συγκέντρωσίς των εστ. των τόπων του Δ-
ραμαού γίνεται πρὸς κείνους ή δύο ή περισσότερους
τοποθετούται εἰς οὐρανὸν και χρονοποι-
ατοῦνται τὴν ἐπέραν του Δραμαού.

γ'. Ποια αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ζόρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα .....

Γίνονται μόνον χοροί.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Γύρω από τὴν πυράν χορεύουν καιως
μεταμορφωμένοι (μασκαράδες) αλλά
και παλαιοί αλλά και νέοι, και
ηλικιωμένοι. Πολλοί νέοι παιδούν τὴν
πυράν.

- 3) Τί καίονται εις τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) . . . .

Καίονται... ἔλθα, ἀεικνέες καὶ...
τροχοὶ ἀμάξης.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) . . . .

Ομοίωμα... τοῦ Ἰούδα... ἀποκριεῖς... ἀλχημειο-
χίην... δέν... καίονται.....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Ἀπὸ... τῆν... παραμονὴν κυρίως συγκρατεῖται
καὶ ἀπὸ... καὶ παιδιὰ καὶ πορτὶς
καὶ ἀπὸ... ἀεικνέες... ἔλθα, ἀεικνέες...
τροχοὶ... ἀμάξης... καὶ ἄλλα ἐπιτελεῖται
κυρίως... δια... κατὰ... ἐπέ-
ραν τῆς πυρᾶς. - Αφορθεῖ χορὸς
γλέντι καὶ πηδῆματα τῆς πυρᾶς
ὑπὸ τῶν νέων.

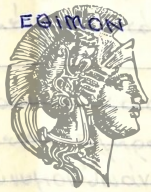
Τὸ ἔθιμον τοῦτο διατηρεῖται
μέχρι σήμερον.

Ἡ συλλογὴ τοῦ παρόντος ἐγένετο ἐν
Βλαχιοκερασίᾳ. Πηροφορηθεὶς ἦτο ὁ
γεωργὸς Ἰωάννης Βελιθβαίης ἐτῶν 68
τελειότατος δημοτικῶ [ἐνδεχόμεν
Δημ. Γ. Κωστακῆς διδ/χός]

Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ
1 Σεπτεμβρίου 1968 ἕως 10 Ἰανουαρίου 1970

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
 ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

επιμεληστής δημοσίου [επιμελητής
Δημ. Γ. Κωστακίτης δίδ/902]
Η συλλογή αυτή ξεκίνησε από
18 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

1. Ἐξεταζόμενος τόπος.

χωρίον: Βλαχοκερασιά

Ἐπαρχίας: Μαντινείας

Νομοῦ: Ἀρκαδίας

2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Δημήτριος Γ. Κωστάκης

Ἐπάγγελμα: Διδάσκαλος

Ταχ. Διεύθυνσις: Βλαχοκερασιά

Μαντινείας Ἀρκαδίας.

Πόσα ἔση διορίσθη εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον: 5

3. **ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ** **ΑΘΗΝΩΝ**

εἰ παρατιθέμενα δημογραφικά.

α) Ὄνομα καὶ ἐπώνυμον: Ἰωάννης Γ. Βελισσάρης.

ἡλικία: 68 γραμματικαὶ γνώσεις:

εἰς τῆς Δημοσικοῦ. τόπος καταγωγῆς

Βλαχοκερασιά Μαντινείας.

Επισημαίνεται ότι
 η παλαιά Ματρινία
 ονομάζεται Ματρινία
 Ονομασία που εφευρέθηκε
 στην περιοχή της Ματρινίας
 ονομάζεται Ματρινία
 ονομάζεται Ματρινία
 ονομάζεται Ματρινία

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Επισημαίνεται ότι [Επισημαίνεται ότι]
 Δημ. Γ. Κωνσταντίνου 815/902
 Η συλλογή αυτή ξεκίνησε από
 1 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ σπορά ἦτο ἀπὸ ἀνάκαθεν μία ἐκ τῶν σπουδαιοτέρων ἀποκομιδῶν τοῦ γημερίου. Ὁρίχον πρὸ τῆς σπορᾶς, ἢ ὁποῖα ἐγένετο κυρίως τὸν Ὀκτώθειον μῆνα, οἱ γεωργοὶ εἰσέμαθον τὰ ἀπαραίτητα ἐργαλεῖα.

Ἐκοιμαν ἐπιδιορθώσεις καὶ ἐπισκευὰς εἰς τὸ ξύζηνον ἀξέτρι, τὰ τρωαγιά (ξυνάγια) καὶ λοιπὰ ἐργαλεῖα καὶ ἀπεψύχμαν τὸν σπόρον ἐντὸς θεϊκοῦ χαλκοῦ (χαλκασόπετρας) διὰ τὴν καταπολέμησιν τοῦ σαυάτου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σήμερον ἡ ἀποσπινάρις γίνεται διὰ τοῦ γεωμερικοῦ σφαιμάκου δαυλίτην καὶ τὸ ξύζηνον ἀξέτρι ἀντικατεστάθη ἀπὸ τὸ σιδιρούνη.

Μετὰ τὰς πρώτας βροχὰς ἤρχιζεν ἡ σπορά. Φθάνοντας εἰς τὰς ἀγροὺς ἐκοπτον μὲ τρωαγιά τὰ γηρὰ ἀγκάδια, τὰ ἔκαυον ἐπὶ τόπου εἰς πυρᾶν καὶ

έχωριδον εἰς χερσίδας (σοπορίας) τὰ νῆ-
αυτῶν δι' αὐτῶν. Μετὰ ταῦτα ἦσαν
ἡ ἐργασία τῆς σπορᾶς.

Εἰς τὰ πρῶτα μέρη ἐβορηνίστο (βορ-
δῶντο) ὁ ἄγρος διὰ ξυφύνης ἐλάρας
καὶ ἔχωρῖστο εἰς μεγάλας πρᾶσις (βορῆς)
διὰ τὰ κεύθου (κεραφρῖδου) τὰ νερά
τῶν βροχῶν. Εἰς τὰ δευτέρη μέρη (πῆρῶν)
ἡ ἰσοπέδωσις ἐγένετο μετὰ τὸ ξυφύνη.

Τὴν ἀνοιξὴν ἐγένετο διὰ τῶν χερῶν
τὰ βοτάνισμα, δηλαδὴ τὸ ἐργάζεσθαι
τῶν Σισανίων (κερῶν κητῶν)

Σήμερον ἡ κατεργασία τῶν Σισανίων
γίνεται διὰ φανείσματος τῶν σιτηρῶν
μετὰ Σισανιοκτόνα φάρμακα.

Τὴν ἐποχὴ τοῦ θερισμοῦ (λοῦνιον
μῆνα) ἐγένετο ὁ θερισμὸς τοῦ σταριῶ
μετὰ ὄδον τῶν ὀρέπων. Ἐδέοντο τὰ
σημάτια καὶ μετεφέροντο μετὰ τῶν
εἰς τὸ ἄγρον ὅπου τὰ ἔκαμον ἔσπασαν

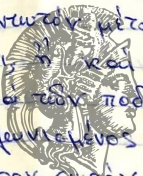
κατασκευαστικῶν ἀποστολῶν [εὐχρηστικῶν]
Δημ. Γ. Κωστακῆς διδ/γος
Ἡ ἐπιλογή αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ
1 Σεπτεμβρίου 1968 ἕως 10 Ἰανουαρίου 1970

νιές.

Σήμερα ο σπείρισμός γίνεται και με
 μηχανικές μηχανές. Η μεταφορά κυ-
 ρίως γίνεται με τρακτέρ με αυτοκί-
 νητα ή και με ζώα φορτωμένα.
 Ο άρσενικός περρίζει τον σπόρο. Ξεγί-
 νητο ως το άνοιξη, όπου τα δημάτια
 ήλωνίζονται με ζώα, βοδία ή άλογα
 (ίππους), τα οποία έβουρον όπισθεν των
 σιδερών όδοντων μεταφέρον όνομαζό-
 μενον ντουίνι ή και δια της κατα-
 πλοιστικής δια των ποδών. Αναζώνεται
 κατόπιν ο άρσενισμένος σίτος (τόχειμα)
 εις στερόφακρον άφρόν κι' έλιχιάτο
 με ξύλινα τριδοντα κυρίως δέκριανα.
 Μετά το χιχιύμα ξήνεται το δημό-
 νισμα (καθάρισμα) με ειδικόν κόσκινον
 και μεταφέρεται ο καρπός εις τας οικίας
 όπου έτοποθετείτο εις μεγάλα ξύλινα
 κιβώτια τα γερόμια καθόνια. Το

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ἄκρο μεταφέρουσα εἰς τὸν ἀκροῦνα.
 Σήμαρον δ' ἀξωνισμὸς γίνεται μετ'
 ἀξωνιστικῆς μηχανῆς καὶ τὸ ἄκρο
 συσκευασθῆσαν ἀπ' ἐβδαίας εἰς ὄρθο-
 γώνια παραλληλεπίπεδα ἐάρου 25-30
 κίλων (κοινὰς πλάττας) μεταφέρονται
 εἰς τὸν ἀκροῦνα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

...
 Διη. Γ. Κωστακῆς διδ/γου [32]
 ἡ συλλογὴ αὐτῆ ἐγένετο ἀπὸ
 1 Σεπτεμβρίου 1968 ἕως 10 Ιανουαρίου 1970

Α. α. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

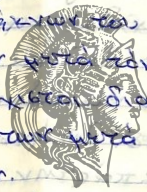
Σελίς 1.

- 1) Δεν υπήρχον χωριστά περιοχές διά σποράν και διά βοσκάν ποιμνίων. Ένηλλάσσοντο κατά χρονικά διαστήματα.
- 2) Άνηκον εὐφυβικά πρόσωπα δηλαδή εὐς τοὺς χωρικοὺς.
- 3) Ὁ πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων τῶν καὶ διανέμεται ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατον τῶν τέκνων τῶν.

Σελίς 2

- β. 1) Ἐκ τῶν κατοίκων ἄλλοι ἀπολαμβάνουσι μὲ τὴν γεωργίαν, ἄλλοι μὲ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ ἄλλοι μὲ ἀμφοτέρως.
- 2) Οἱ τεχνίται ἀπολαμβάνουσι ἐν παράρῳ καὶ εὐς τὴν γεωργίαν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

γ. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων) εἰργάζοντο ξένοι μὲ ἐλθόντες τὴν οἰκογένειάν των.

2) Οὗτοι ἐκαλεῖντο μισακαρεοί. Ἄλλων κυρίως πτωχοὶ γεωργοί.

3) Ἄλλοι βούνοιο εἰς εἶδος.

4) Δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο ἕτεροι ἐργάται ἐποχικῶς δηλαδὴ διὰ τὸ θέλημα ἀγώνισμα, τρύφον κ.λ.π.

5) Ἐπίσης δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι ἢ δοῦλαι.

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ἐπήγαινον δι' ἀποικίαν ἐργαζόμενοι εἰς Βαλβάν, Σπάρτην καὶ Μεσσηνίαν

β) Ἐπήγαινον ἐποχικῶς ὡς ἐργάται, ὡς τεχνῖται, βαρῆς, κτίεται.

Σελὶς 3

δ. 1) Παλαιότερον τὰ χωράφια ἐχρηματοδοτοῦντο μόνον μὲ Σωϊκὴν κόπρον. (βασὴν λίθου θοάων ἵππων).

Δημ. Γ. Κωστακῆς διδ/κος

Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ 18 Σεπτεμβρίου 1968 ἕως 10 Ἰανουαρίου 1970

2) Το πρώτο έγινε κρήβις χειρικών μηχανών ως τον τόπον μας το έτος 1930.

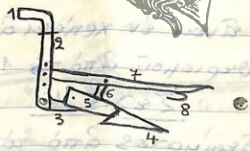
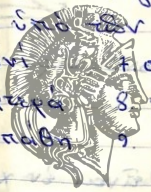
Ε. Το σιδηρούν άρστρον χρησιμοποιείται από το έτος 1938 και οι χειρικοί μηχαναί από το 1960.

1) Σιδηρούν άρστρον χρησιμοποιείται μονόαξον και δίαξον. Το δίαξον χρησιμοποιείται ως πετρώδη έδαφη και το μονόαξον ως γόνιμα πεδινά. Κατασκευάζονται από τών σιδηροειδών.

1. χειρολαβή 4. ύψι 7. σταβίρι 10.

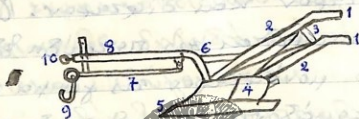
2. ακαδημία 5. φτερά 8. γάτσος

3. κουντούρι 6. σπαθί 9.

δίαξον / άξονι

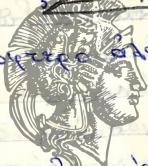
1. χειρολαβή	6. σπάθι
2. άχρωμονομείς	7. μοχλός γιάτσο
3. συνδουλέρ	8. σταβδέρ
4. γράβ	9. γιάτσο
5. όβρι	10. ρυθμιστής

μονόπλευρο δάκτυλο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Τρακτέρ είναι εν χρήση από το 1955.
- 3) Μηχανή θέρμανσης από το 1960.

Σελίς 4.

- 4) Μηχανή δειγματολής από το 1960
  - 5) Μηχανή άφωτισμού από το 1955
- στ. 1) Το παλαιόν σύστημα άρροσθον κατεκωάσθη υπό των 78ίων τών

Δημ. Γ. Κωστακίης διδ/γος
 Η συλλογή αυτή ξεκίνησε από
 18 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

γυμνάσιον.

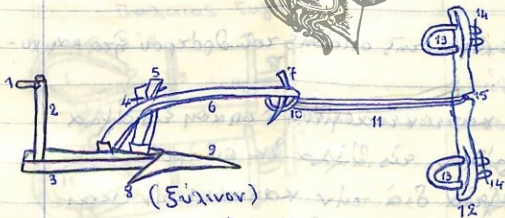
2) Σήπτερον δέν ύπάροχον ξύλινον ἄροστον
τὸ παιδαγῶγ δμοιάζει ὡς τὸ κατωτέρω
ὑπόδειγμα:

3) 1. Ἄροστον	6. σταβίαι	11. Λουρίαι
2. ἄροστον	7. προφύς	12. Συγός
3. κουντούρι	8. φτερό	13. Σκῆμα
4. καβιχαρσίδι	9. ὄνι	14. Παισιδύγια
5. ἐπάθη	10. κουχάρι	15. Ἐγκοπή

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἄροστον μεταξὺ συγῶ

Σελίς 5

4) Το ύνι του ξυλίνου άρτερου ήτο μιας μορφής δια των άρτερίων άφεν των ειδών των κρεατιδών.

Εν χείρει ύνιά'

1. ύνι

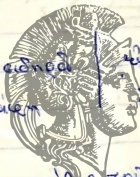

2. ύνι

Είς τὰ διττότερα είδη
δια περιώνη έδωκεν

Είς τὰ μονότερα είδη
δι. ά. κήπου

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

5) Το σήμα της σπάθης του άρτερου ήτο κρηκυ-
λωτό.

6) ήτο κατασκευασμένη ή σπάθη εις άλλα
έκ ξύλου εις άλλα εκ είδηρου.

7) έργαζεία δια των κατασκευών και
επιδιόρθωσιν του άρτερου ήσαν: Σκεπάσιν
σταύο, περίον και βείδι.

Δημ. Γ. Κωνσταντής διδ/κος
Η συλλογή αυτή έγένετο από
1 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

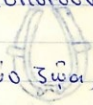

Σελίς 6

8) α) Διὰ τὸ ἄρσενον ἐχρησιμοποιοῦντο βόες ἵπποι, ἡμίονοι καὶ ἄνοι.

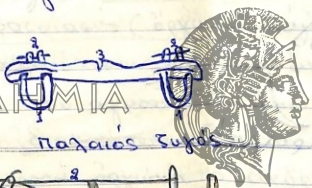
β) Ἐχρησιμοποιοῦν κυρίως δύο ζῶα, σπανίως δὲ καὶ ἕν.

9) Διὰ τὸ Σιγρίρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο ἀναγκαστός ὁ Σιγός.

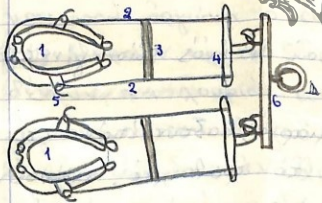
ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΑΝ

παλαιός σιγός

1. Σέυλα
2. Πανοξέυγι
3. Ἐγκαστή

σημερινός σιγός.

1. λαμαριές
2. ἀξοίδες
3. σαφάκι
4. τραβηχέο
5. γάτσος
6. παράξο
- 7.

10)

Σεύλα νέου τύπου

Σεύλα παλ. τύπου

11) Ο κρίκος εκ αιδήρου, βύχου ή αχαινίου
έσποτος τοποθετείται εώς τον θυρόν γέ-
γυσαι προγγός

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

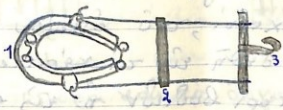
ΑΘΗΝΩΝ

12) Το ὄργανο και δι' ενός ζωίου γίνεται
ἀπό τό 1950.

φορουν την λαμπαρία, βάζουν επάνω στο
ώμα του ζωίου το τραβηχτό, παίρνουν
τους γάτσους στη λαμπαρία και τό
τραβηχτό στο ἀξέρι.

Δημ. Γ. Κωστακίης διδ/γος
Η συλλογή αυτή ξεκίνησε από
18 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

- 1. λαμαριά
- 2. τραβηχτά
- 3. γάζος.

σκήνη ζωού εις τὸ ζεύξιμον ἐν ἄροτρον.

Σελίς 4

5. Ἀροστρία (ὄρχητρον) καὶ σπορά.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

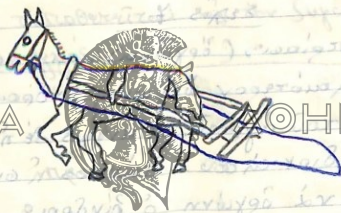

α) Παλαιότερον ἔρχοντο ἄνδρες, ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἄρουρου. Ἐπαινοῦσθε τὴν γυναῖκα τοῦ ἰδιοκτήτου. Πάντας ἢ συνήθειαι εἶναι καὶ ὄρχητρον ὁ ἄνδρας.

β) 1) Φοροῦν εἰς τὰ ζῶα τὸν ζυγὸν καὶ δένουν τὰ λούρια τοῦ ἄροτρον εἰς τὴν ἔγκοπην τοῦ ζυγοῦ.

2) εἰς τὸ σιδεροῦν ἄροτρον τὸ ζεύξιμον γίνεται περὶ τοῦ ὄμοιως. Φοροῦν εἰς τὰ ζῶα τὰ λαμαριά καὶ τὰ τραβηχτά

πιάνουν εἰς τὸ ἀξέσει τὸ παλάνεδο
 καὶ εἰς τὸ παλάνεδο τὰ τραβηχτά.
 3) Ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα τὰ και-
 τωδίνεσι μὲ ἄκονι, τοῦ ὀπίστου τὰ
 ἄκονα ἔχουν δευτὴ εἰς τὰ κέρατα
 προκειμένου περὶ βυδιῶν ἢ εἰς τὴν
 καπιστράναν προκειμένου περὶ ἄλλων
 ζῶων (ἵππων, κτηνόνων)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Σελὶς 8

4. Τὸ ὄργανον εἰνέκεσσι μὲ ἀνοιχόμενα
 αὐλάκασ κατ' εὐθείαν γραμμὴν. Ση-
 μειον γίνεται καὶ περιφερειακῶσ.
 τὰ σχεδιαγράμματα α καὶ β εἶναι
 ἐν κλίσει εἰς τὸν τόπον καλ.

Δημ. Γ. Κωνσταντῆσ διδ/κος

Ἡ συλλογὴ αὐτὴ εἰνέκεσσι ἀπὸ
 1 Σεπτεμβρίου 1968 ἕως 10 Ἰανουαρίου 1970

+

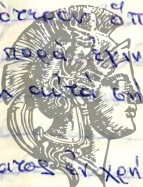

+

5) Η σπορά και το ὄργωμα γίνεται και γίνεται ἀκόμη εἰς χειμάδες δηλαδή σπορῶν. Ἡ χεὶς ἐχειρίζεται μὲ ἀλκιάκην.

6) Σήμερον παντὺ χερσινοποιεῖται τὸ ἄροτρον. Παλαιότερον ὅπου δὲν περνοῦσε τὸ ἄροτρον ἢ σπορά ἐγένεσαν μὲ σκαπτήριον. Πάλιν αὐτὰ ἐν τέρει δὲν καὶ ἀεργούνην.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΒΑΣΙΛΕΥΣΕΩΣ ΑΘΗΝΩΝ

7) Τρόπος ὀργώματος ἐν χεῖρας ἦσαν καὶ εἶναι, ἢ δ' ἀνοίξαι τῶν ἀλκιάκων μὲ τὸ ὑνί, λαδιά. εἰς ὅσα τὰ ὀργώματα γίνεται χεῖρας τοῦ ἴδιου τρόπου.

Σελίς 9.

8) Ἀροτριάζουσι τοῦ ἀγροῦ πρό τῆς σπορῆς

1) διὰ τὴν σπορὰν τῶν δημητριακῶν

- έχινοντο δύο όργανα: έν τό κορυ-
 κείη έν είχε βρέξει και έν τήν
 εποχή τής σποράς. τό πρώτο έφερο
 άπλά όργανα, τό δεύτερο διβόδιον.
- 2) διά τό φύτλημα κηπευτικών έχινοντο
 άπαραιτήτως δύο όργανα: έν όρ-
 γανη και έν διβόδιον.
- 3) εις άγρανάπωνιν πρέπει ό άγρός
 να άροθι έν κόνον έτος.
- 4) διά κάθε είδος καλλιεργείας γίνονται
 τό έξής όργανα: σίζου, κείως
 ψυχανθών, έν τήν εποχή τής σποράς
 άροθιστού και κηπευτικών δύο ή
 και τρία τήν εποχή τής σποράς
 ή φυτεύσεως.
- 5) κατά τήν σποράν χρησιμοποιούνται
 τό έξής όκείη: τό σακούλι (διβάκι)
 του σποριά (ψευροού) τό άροτρον, οι
 λαμαρριές τό τραβηχτά, τό παλάσο
 ή σάβανη και τό τσάπι.

Δημ. Γ. Κωστακίης διδ/ρος

ή συλλογή αυτή έγένετο από

1 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

β) 1) Τὸ ποδάρη, τὰ φερά καὶ τὸ ἐνὶ
κατὰ τὴν ἀροστρίαν καθαρίζονται
ἀπὸ τὸ χῶμα ἢ τὰ χόρτα μὲ ἐλ-
λειγοειδῆ σιδεράν ράβδον τοποθεσι-
μένην εἰς τὸ ἄκρον τοῦ βουκέντερου
καὶ καθευμένη ξύλινη.

Βουκέντερον καὶ ξύλινος.

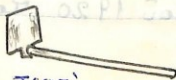
Σελ. 10

2) Αἰσθηματὶ καὶ τὸ ὄργανον ἰσοπέδου
τοῦ χωραφιοῦ (σθάρα) μὲ ξυλίνην
σθάραν ἐκ τριῶν κυρίως καδρονίων
συνδεδεμένην.

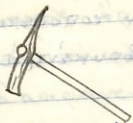
Ξυλίνη σθάρα.

3) Ἡ σκαλὴ μέρων τοῦ ἀγροῦ πού δέν
ἔχουν ὄργωθῆ γίνεσθαι μὲ τσαπί.

Τσαπί

δ) Έργα για διά σκάψιμον και σκάψιμα
του άγρου ή του κήπου είναι ο
καβός και η τσαπί.

καβός

τσαπί

Σελίς 11

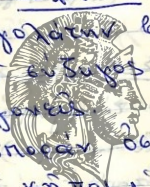
6) Τόν ζευγοτάκην βοηθούν επί τῷ
ἔργῳ ἢ ἐν δούλῳ οἱ ἀδελφοί
καί οἱ γονεῖς

7) Διά τὴν σποράν ὁπρίων ἐκκατε-
ροῦντο οἱ κήποι. Ἡ σπορά ἐγένετο
εἰς ἀδάκκας καί ἡ καλλιέργεια
συνίστατο εἰς σκάψιμα καί πότιμα

8) Διά τρεφῆς τῶν ζώων ἐκκατεροῦντο
τὰ πτωχότερα εἰς ἀπόδοσιν ὀνο-
μαζόμενα ἐξωχώρα κ.

9) Πρὸ τοῦ 1920 τὰ γαίμηλα ζευγαίοντο.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

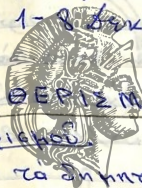
Δημ. Γ. Κωνσταντίνου διδ/γος

Ἡ συλλογή αὐτή ἐγένετο ἀπὸ
1 ἑκτεμβρίου 1968 ἕως 10 ἰανουαρίου 1970

εις αυλακία αλλά και σε ακανόνιστους λάκκους 0,50μ. ο εις 2 πόζων 2φον.

Η συλλογή έγινε στο Βλαχοκαραϊό Πηροκροστης ήτο ο γεωργός Ιωάννης Γ. Βελιγοιάνης, έαυτ 68 απόφοιτος Δημοτικού. [Συλλογώς Δημήτριος Γ. Κωστάκης διδ/χος]. Η συλλογή αυτή έγινε από 1-8 Σεπτεμβρίου 1969.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Β' ΘΕΡΙΣΜΟΣ ΑΘΗΝΩΝ

α. Έργα της σειράς

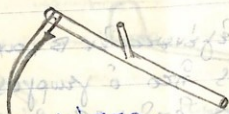
1) Παλαιότερον τα αθηναϊκά έθνη έριζοντο με δρεπάνι οδοντωτό.

δρεπάνι οδοντωτό

σελίς 12.

2) Τα κότσα ξεφρίζονται με δρέπανα και με κότσα.

κότσα.

3) Η ζελίς της κότσας ήτο ομαλή

ζελίς κότσας.

4) Η χειρολαβή ήτο κατακλισημένη εκ ζύλου.

ζύλου

χειρολαβή κότσας.

σελίς 13

5) Τα θεριατικά εργαλεία τα κατακλιάζει ο σιδουερός (κοινώς ρύκος) βήθε και είναι εν χείρει και ο θεριατός δι' εκεί τ' αβειας όχι των

Δημ. Γ. Κωστακίης διδ/τος

Η συλλογή αυτή έγινε από 1 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

δημητριακῶν ἄλλὰ τῶν ρεβιθῶν καὶ τῆς ρόβης.

β. Θερισμός τῶν δημητριακῶν.

- 1) Τὰ δημητριακὰ ἐθερίζονται εἰς ὕψος 0,10 κ. ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.
- 2) Οἱ σταχυες ποὺ ἔκμωσαν εἰς τὸ χωράφι μαζί μετὲν εἶσαν μετὰ τὸν θερισμὸν ἐφέγοντο καλάμια.
- 3) Οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰὶ ἀποθέτουν τὰ χερόβλα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους.

Δ. Τὰ δραχμάκια (οἱ πέρις) τοποθετοῦνται

ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πρὸς τὸ δρόμῳ, 5-6 σταυρωτά,

Σελ. 14

5) Τὰ τοποθετούμενα μαζί δραχμάκια καφεῦνται ἀγκυρῆς.

γ. Οἱ θεριστὰί

1) Θερίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἀπὸ

το ίδιο το χερί. Δεν ήρχοντο επαγγελμα-
τιαι διεξιστά από άλλον τόπον.

2) Ηρείθοντο με ημερομίσθιον (μεροκά-
ματο) - Η άμοιβή ήτο εις χείρας με-
τά παροχής φαγητού, (τούς τείσαν).

3) Αι γυναίκες έφερον εις τας χείρας
πρός προφύλαξιν γάντι ή κάλτσων.
ουδέν περιβάλλοντο εις τήν μέσσην.

Σελίς 15

4) Εδίδουτο προσκή ύστατα ν' αποφύγεσαι ν'
αδίκησθ' διεξιθής ήμέρα βίτην.

5) Κατά τόν σερισμόν ετραφονούσαν ετα-
τικά τράγου δια πλ κπάνω βέ γρηή
ραχούλα >> <τώρα τα πουλιά κωη έξέμη>>
<< Η βλαχούλα >> κ.ά.

6) Τήν τελευταίαν ήμέραν του σερισμού
αδίνουον βέ μιαν άκη ένα μέρας
αδέριστον << ται μουστάκια του χερσε-
σιου >> τούτο κατακρυβεται υπό
των προβάων ή των πικιών.

Δημ. Γ. Κωστακίης [Συλλογής
32] διδ/ρας
Η συλλογή αυτή εγένετο από
18 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

δ'. Τὸ δέσιμο (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

1) Τὸ δέσιμο τῶν σταχυῶν γίνεται τὸ
ἐσπέρας τῆς ἡμέρας.

Σελίς 16

2) Τὸν σταχὺν ἔδενε συνήθως ἄνδρας
μὲ δεματικό ἀπὸ σιταρί ἢ βίκανη.
Τὸν σταχὺν, ἀγκυλῆς, συγκεντρῶ-
νουν εἰς τὸν δέτην οἱ χιπτοὶ δερισταί.

δεμάτιασμα

3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἐντεταμέν-
νοντο εἰς ὠρεόμενον μέρος τοῦ ἀγροῦ
ἀνὰ 8 ἢ 10 ὄνομα δεμένα φορέματα,
κι ἐτοποθετοῦντο τὸ ἐν ἐπὶ τοῦ ἄρου
παραφύδου.

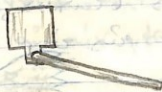
ε'. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ πορὴ παλαιὰ ἤρχισεν ἡ καλλιέρ-
γεια τῆς πατάτας. Δὲν ἐνδυμούνται.
Ἡ ἐπορὰ τῆς πατάτας γίνεται τὸν Μάρ-

2) Η εξαγωγή των χυμώδων από το χυμώδες

Στάσις 1ε

2) Η εξαγωγή των χυμώδων από το χυμώδες γίνεται με σκαπάνη και με άροτρο. Η σκαπάνη είχε ηρακί λεπίδι και το άροτρο ήτο διημεροσκαπανή.

σκαπάνη

διημεροσκαπανή

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

6ε. Συγκομιδή του σπέρματος

1) Η διατροφή των ζώων εξυμνείσαστο κατά τον χειμώνα με ξηρά κόρτα. Ταύτα εσπείροντο το φθινόπωρον, εθερίζοντο την άνοιξη, εξηραίνοντο ως τον ήλιον κι εξυμνείσαστο με τους άχυρους.

2) Ο σπέρμας εθερίζετο τον Μάιον με δρέπανον.

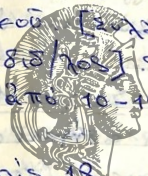
Δημ. Γ. Κωστακίης διδ/γος

Η συλλογή αυτή εγένετο από 1 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

3) Διά την ξηρανσιν οὐδέν ἐργαζέμενον
ἐχρησιμοποιεῖτο. Ξηραίνετο ἐπὶ τοῦ
ἐδάφους εἰς τὸν ἥλιον καὶ ἐδένετο
σημάτια μετὰ τὴν ξηρανσιν διὰ σερ-
μάτων.

Ἡ συλλογὴ ἐγένετο ἐν Βραχόκρεα-
σίᾳ. Πληροφορητὴς ἦτο ὁ γεωργὸς
Μωδίνης Βερμύδης, ἔσον 68, ἀπό-
φοιτος Δημοτικῆς [Συλλογῆς Δ.μ.π.
Γ. Κωστακῆς δ' ἔσον 70]. Ἡ συλλογὴ

ἔγενετο ἀπὸ 10-15 Σεπτεμβρίου 1969.

Σελίς 18

Γ' ΑΠΟΝΙΣΜΟΣ.

- α. 1) Τα σημάτια συγκεντρώνοντο εἰς τὸ
ἀριστερὸν πρὸς ἀξονικόν.
- 2) Ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς
ἀξονικόν σημάτια καλεῖται θησι-
νοστάσι. Ἐκεῖ τοποθετοῦνται τὸ ἐν ἐπι-

του άλλου εις δεξιαν και
επιερει καθωρισμένος τριτος τοπο-
θεσιος.

3) δια τον εξηρισμον των δυη κριακων
υπηρκεν ανεκαθεν εφινι. εκει
εγινετο παντοσε ο χειρισμος του
καρπου απο τα εχουρα.

4) το εφινι κατασκευαζεται εξω του
χωλου, εφινι, εις υμνον μερος δια
να διακεχυεται απο του ανεμου το
εφινι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Σελις 19 ΑΘΗΝΩΝ

5) το εφινι εφινι εφινι εις μιαν
οικογενειαν. οταν οφινι εφινι εις
περισσοτερας χειροποιεεται με την
βειραν αναφορας του μεριου που εχει
ελαστος.

6) το εφινι διασκευα απο δεξια του
χιου και εφινι κατα το εφινι/ουφινι.

7) εφινι εφινι εφινι και πεφινι-

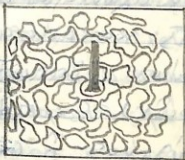
Δημ. Γ. Κωστακης διδ/κος

Η συλλογη αυτη εγινετο απο

1 εφινι/ουφινι 1968 εως 10 εφινι/ουφινι 1970

χωνα. Τα χυματοχωνα έχουν δάπεδον
εκ χύματος και χόρτου (χανδρίτσα).
Τα πετράχωνα είναι σερωμένα με
πλάκες εκ λίθου.

Χυματοχωνον — Πετράχωνον

8) Πρὸ τοῦ ἀφαινοῦ τοῦ χυματοχωνο
καθαρίζεται ἐκ τῶν χόρτων, ἀκανθῶν
καὶ σκουπίζεται. Τὰ πετράχωνον
καθαρίζεται ἐκ τυχόν χόρτων καὶ
σκουπίζεται.

9) Ἡ προσεταφασία τοῦ ἀφαινοῦ καὶ ἡ
ἐναρξίς τοῦ ἀφαινοῦ δὲν γίνεται
ὑψιστένην ἡμέραν καὶ ὥραν.

10) Τὰ δεμάτια τοποθετοῦνται γύρω ἀπὸ
τῶν ἀφαινοσφαιρῶν κυκλικῶς, ὅρθια
καὶ χύνονται. Ἐπιτεταί μετ' τὸ δεκρίδι

γυρίζονται πρὸς τὰ ἔξω διὰ τὰ
ἀφροδύτων καὶ ἀφροδιστά.

Σελὴς 20

1) τὸ ἀφροδιστά τῶν σκαπῶν γίνεται διὰ
τῆς καταπαύσεως περιεφερόμενων
ζώων (ἰπῶν, παχιδόξων καὶ ἐπὶ
βοῶν). - Εὐποδοῦνται ἐς τὸ μέσον
ξύλινος ἢ γιδηροῦς στύλος καψύ-
μνος στήθερο ἀπὸ τῶν ὁποίων
ἐξαρτῶντο σκηνίδια διὰ τὴν συγκρά-
τησιν τῶν ζώων.

2) τὰ δία διὰ τῶν ἀφροδύτων καταπα-
ύονται παραφύλαξ, συγκρατοῦνται
ἀπὸ τῶν λαγῶν με σκηνίδια (θηλαῖες)
καὶ τὸ ζῶον ποὺ εἶναι πρὸς τὸ κέντρον
τοῦ ἀφροδίου προδένεται ἐς τὸ
στήθερο

Ἀφροδιστά

Δημ. Γ. Κωστακῆς διδ/γος

Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ
1 Σεπτεμβρίου 1968 ἕως 10 ἰανουαρίου 1970

Σελίς 21

γ) Άλλοτε ο άρχειαρχός έγινε και δια-
 σπορήνους υπό των Σάων μεταφικκού τε-
 μαχίου φέροντας κάποιον κοπτερά
 μετάφικα έλάσκατα (δόντια). Τούτο
 έκαλείτο ντουένι. Είχε σχήμα παραλ-
 ληλογραμμού με το έμπροσθεν μέρος
 ημικύκλιον. Είχε μήκος περίπου 1μ.
 και πλάτος 0,60 μ. Το έμπροσθενό του
 από τους αιδιουρούς (κοινώς γύφους).
 Τούτο δινόταν με το ζυγού έξευγμέ-
 των ζωνών και σφύσαν κυκλικών έπι-
 των ζωτρωμένων σταχών. Έκρητιο-
 ποιείτο εις όλα τα δήμητριακά. Σή-
 μρον όλα αίλωνίζονται με τηχάρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝ

ντουένι.

Σελίς 22

8) Ο άψευτος άρχίζει από τής 8η. και διακόπτεται βρήγον από τής 8ης βρας τού ήλιου.

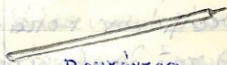
12) Άλλα άψευτοτικά βραχέα ήσαν εν κείναι, τού δεκρίδι, εν ήνω μέ τρεις βδόντες (διχάδια) η βιδουών η τού βραχέα βδόντες και τού ενήνω βραχέα.

13) Κατά τήν διαδοκίαν τού άψευτου από καιρού εν καιρόν γίνεσται γύ- ρισμα των σταθμών με τού δεκρίδινα ύστερ οι σταθμοί που είναι κάτω εν ήλιου επάνω.

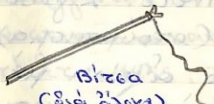
14) Διά τού κώπυμα των ζυών ήτο εν κείναι η βουκέντρα διά τού βδόντα. ήτο επίμηκες ενήνω (αβδός) 1,50 μ. μέ καρεί εν τού εν ήνω. Διά τού ήτορα (ήπου) ήτο ενήνω αβδός μήκους 1 μ. μέ βραεί εν τού ήνω.

Δημ. Γ. Κωσταντίνος διδ/κος
Η συλλογή αυτή εγένετο από
1 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

δερμάτινον. Αὕτη καλεῖται βίτσα.

Βουκέντρα
(εἰς ἐξόδα)

Βίτσα
(εἰς ἄλογα)

Σελίς 23

15) Ἡ ἐργασία τοῦ ἀγωνίσματος ἐνὸς ἀπλη-
ματος γέγνηται ἀπὸ κλάμα κλάματος.

Ἡ ἀγωνία ἐν ἀπληθία ἡφελείας.

16) Ὁ ἀγωνιστὴς ἐπιχειρῶντας σάκχας, πρὸς τὸ
γίγνησθαι γέγοντο κλάμα.

17) Ἀγωνίσουν οἱ ἴδιοι οἱ χωρτοί με
ἰδικὰ των ἰσῶα.

18) Πάντ τοῦ μένου τούτου με ἰσῶα καὶ
ἢ ἀγωνιστικόν ἐργασίον δὲν ἀπλήρον
παφαιόζερρον εἰς κελῖν ἄλλα μέγα χω-
ρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σάκχας.

19) Κόπανος δὲν ὑπῆρχε.

Σελίς 24

20) Κοπάνισμα σταχίων δημοκριτικών
δέν έγινετο. Έγινετο μόνον κοπά-
νισμα (εταύμισμα) τῷ δραβοίτου
εἰς τὸ ἀξένι μὲ τὸ λεγόμενον
διπλομάτσουκο. Έγινετο μόνον ὑπὸ
τῶν μετὰ τῆς οἰκογενείας τῶ κο-
πάνισμα τῷ δραβοίτου μετὰ τὴν
παραχωρῶν έγινετο δι' ἀναφορῆς
σεύας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

διπλομάτσουκο

21) Έκοπάνισετο μόνον ὁ δραβοίτος
ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εἰς τὸ ἀξένι.

Σελίς 25.

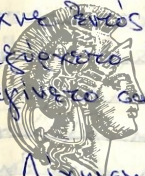
22) Κατὰ τὸ ἀξένισμα διὰ τῶν ὑμῶν
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια. π.χ.
« Κάτω σὸν κάμπο τὸν πατρί... »

Δημ. Γ. Κωστάκης διδ/κος
Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ
1 Σεπτεμβρίου 1968 ἕως 10 Ιανουαρίου 1970

«Η παραδοσιακή μας» «Τα μαύρα μαύρα»
«Τρία καφιά είναι στο νεονιά» κ.ά.
δίστιχα δὲν ἔχοντο.

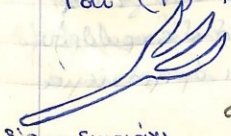
23) Χρῆσις ἀγωνιστικῆς μηχανῆς ἔγινε
τὸ πρῶτον τὸ ἔτος 1955. Τὴν ἐπρο-
ηθοῦσα πρόσωπον. Τὰ δεμάτια ἀνε-
βαινον μὲ τὸ ἀνεβατόριον εἰς τὴν
μηχανὴν ὅπου τὰ παρελάμβανε
εἰς ἐργασίαν καὶ ἔγινε ταχέως
καὶ τὰ ἔραχνε ἐντὸς τῆς μηχανῆς.
Τὸ ἄκρον ἐξυφάνιστο ἐξ ἐνός φο-
ἀκαδημαϊκοῦ ἐγίνετο σπῆς.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

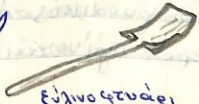

β. Λιχνισμα.

1) Οἱ ἀγωνιστικοὶ σπῆκες λέγοντα λειῶμα.
Τὸ λειῶμα σφραδίσκει μὲ δέκτριον, μὲ
φτυαεὶ καὶ μὲ ἕν ἐξ ἄλλο σπῆκατος
Ταῦ (Τ) καλούμενο παπαδία.

ἐξ ἄλλο δέκτριον

ἐξ ἄλλο φτυαεὶ

παπαδία

ὁ σχηματιζόμενος σπέρς ἔχει σχήμα
ἐπίμηκες. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σχημα-
τιζόμενου σπέρτος δὲν γίνεται εὐδὲν
ἴδιον.

Σελίς 26

- 2) Τὸ ἀνέρισμα γίνεται πρῶτον ἐν δε-
κρίῳ καὶ ὕστερα ἐν στυλακί-
βυλλινῷ ὀνομαζόμενῳ καρποφόρῳ.
- 3) Πιχῶ καὶ ἄνδρας καὶ γυναῖκα.
- 4) Τὰ χονδρὰ τμήματα τῶν σταχυῶν, τὰ ὀ-
ποῖα παραμένουν μετὰ τὸ λιχυσια
ἔργον καὶ σκυνδαλῶν. Ταῦτα δὲν ἀπο-
χρεῖζονται ἀλλὰ χρησιμοποιοῦνται
διὰ τροφῆ τῶν ζειδίων.
- 5) Δὲν γίνεται δεύτερον ἐξέρισμα.

Σελίς 27

6) Ἡ διασπρῆ τῶν καρπῶν γίνεται πρῶ-
τον δι' ἀποκατείνεσος τῶν ξέκων
ὑψῶν, ὑπὸ γυναικὸς διὰ βαρῶδρου
καὶ δεύτερον γίνεται δριμόνομα

Δημ. Γ. Κωστακῆς [Συλλογῆς
32]
Ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ
1 Σεπτεμβρίου 1968 ἕως 10 Ἰανουαρίου 1970

πρω. καθαίρεται με ειδικό κόκκινο
τεγόμενο δειμόνι.

δειμόνι

Εξοποθεύω το δειμόνι εις ξύλινον
βήρειγμα και διά της παρδρομικής
κινήσεως ἔπιπτον αἱ κόκκοι κι' ἔρε-
πον αἱ ξείναι ὑφαι ἐκ τῶ δειμόνι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΣΕΥΣ 28 ΑΘΗΝΩΝ

7) Όταν ὁ καρπὸς ἐξομασθῆ σχηματι-
ζομαι εἰς σφῆρον με τὸ σφῆραι (καρ-
ποφόρον) και χαράσσεται εἰς τὴν κορυ-
φήν τοῦ σφῆρου μικρὸς σφαιρὸς με
τὸν καρποφόρο διά νὰ εἶναι εὐφορ-
μῆνος ὁ καρπός.

8) Ἄλλα ἔδιμα προοῦ νὰ μεταφερθεῖ
ὁ καρπὸς δὲν ὑπάρχει.

γ. 1) Οφείλει πού έπρεπε να καταβλη-
 θούν εις το δέμα, ήτοι: Η δεκάτη.
 Ο δεκατητής ήρχετο εις το δέμα.
 Η μήτραις του είτου ήρχετο με δο-
 χείον άνοηασόμενο μικρό, χω-
 ρούε 8 όκάδες ή 10 κλπ.

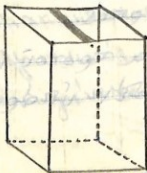
Μικρό

Σελ. 29

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΣΕΛ. 29 ΑΘΗΝΩΝ

2) εις το δέμα καταβήλλοντο άκόμη
 το άρροφιακίδαιον και το άλευρι-
 τικό.

Σήμεράτο ο καρπός και με τον σε-
 νικέ χωρητικότητας 12 όκάδων.

Τενέκας

Δημ. Γ. Κωστακίης διδ/γος

Η συλλογή αυτή ήρχετο από
 1 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

3) Ο καρπός αποθηκεύεται εντός της οικίας εις ξύλινα δοχεία καλυμμένα καθόνα ή άμπάρια.

4) Το άχυρον αποθηκεύεται εις άχυράνα εντός του χωρίου. Εις την ύπαιθρον δέν γίνεται αποθήκευσις.

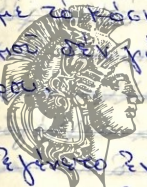
Σελίς 30

5) Η διαλογή του σπόρου γίνεται μετά το άμύλιασμα με τα κάκκινα.

6) Προς το δεξιόν δέν γίνεται διαλογή του σπόρου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Η συλλογή έγινε εν Βραχονομαγεία. Πρωτοκολληθείς ήτο ο γεωργός Νικόλαος Γ. Βελισσάκης, ηλικίας 68 ετών άπόφοιτος Δημοτικού. [Συλλογείς Δημήτριος Γ. Κωστακίτης διδ/κος] Η συλλογή αΰται έγινε από 18-23 Σεπτεμβρίου 1969.

Δ. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ.

α. 1) Η Αναρρα φωτιάς λαμβάνει χώραν κατ' έθρον τας αποκρεις. η Ηρα, την Κυριακή της αποκρεις και κυρίως την Κυριακή της τυροφάγου, γίνονται τώ έρωτάς ες την κεντρικήν πλατείαν ως και ες γειτονικάς πλατείας.

Σελίς 31

2) Η φωτιά αυτή γέγυται, άφανός.

β. 1) Την πυράν άναπτουν συνήθως παιδιά άλλα και η άφαιρέται.

2) Τα έξωτα συλλέγουν τά παιδία, τά φέρουν άπο τάς οικίας των άφαιρέται κλέπτουν και πωλά άπο έξωτα αυλάς.

3) Η συγκέντρωσις των ες τόν τόπον του άφανού γίνεται πρό ηώς η και δύο ημερών. Τοποθετούνται ες έρωτόν και κενδοποιούνται.

Δημ. Γ. Κωστακίης ³² 15/10/68

Η συλλογή αυτή έγινε από 1 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

τὴν ἐσπέραν τοῦ ἀφάνου.

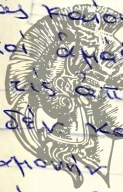
γ) 1) Εἰς κάθε πυρὰν γίνονται ἴδιον χοροί.

2) Γύρω ἀπὸ τὴν πυρὰν χορεύουν κυρίως μεταμφιεσμένοι (μασκαράδες) ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι: νέοι νέες καὶ ἡλικιωμένοι. Πολλοὶ νέοι πηδούν τὴν πυρὰν.

Σελίς 32.

3) Εἰς τὰς πυρὰς κολιόται, εἴδη ἀφάνες, τροχοὶ ἀμάξης.

ἈΚΑΔΗΜΙΑ ΤΗΣ ΑΠΟΚΟΡΑΣ ΤΗΣ ΑΘΗΝΩΝ
τὴν ἐποχὴν δὲν κολιόται.

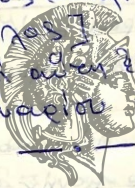
5) -Απὸ τὴν παραμονὴν κυρίως συγκεντρώνονται ἀπὸ τὰ παῖδιά τὰ πρὸς καὶ τὴν ἀντικείμενα (εἴδη, ἀφάνες, τροχοὶ ἀμάξης κ.λπ.) καὶ ὅποια ἐπιβιβάζονται κυρίως διὰ κροῦσῆς κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς πυρᾶς.

→ Ἀκορευθεὶς χορὰς γένει καὶ πη-

θήματα της πύλης υπό τών νέων.
Τό ζήτημα τούτο διακρίνεται
μέχρι σήμερον.

Η συλλογή εγένετο εν Βραχο-
κερασία. Πηροσφορετής ητο ο
γυργός, Ιωάννης Βελισσάκης
έτων 68. Τελευτέριος δημοτικός.
[Συλλογής Δημήτριος Γ. Κωστά-
κης διδ/γός]

Η συλλογή αὐτή εγένετο ἀπό
7-10 Ιανουαρίου 1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δημ. Γ. Κωστάκης διδ/γός
Η συλλογή αὐτή εγένετο ἀπό
18 Δεκεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

25

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΛΕΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ 038

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΟΓΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
*Αριθ. Έρωτ. ΠΕΛ. Ι 78/122

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

✱

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1-12-1969 / 20-1-1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Έξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομμόπολις). Βλαχοκερασιά (παιλαιότερον ὄνομα : .....), Ἐπαρχίας Μαντινείας Νομοῦ ..... Ἀρκαδίας .....
2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καί συμπληρώσαντος Δημάτριος Γ. Κωκτάκης. ἐπάγγελμα διδάκταλος ..... Ταχυδρομική διεύθυνσις Βλαχοκερασιά Μαντινείας Πόσα ἔτη διαμίνει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 5 .....
3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες : α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Ἰωάννης Γ. Βελισσάκης ...

ἡλικία 68 ..... γραμματικαὶ γῆρασι ΣΤ' Δημοτικῆς ..... ἐπιγραφῆς Βλαχοκερασιά Μαντινείας Ἀρκαδίας .....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖαι διὰ βοσκήν ποιμνίων ; Δὲν ὑπῆρχον αὐταὶ χωρισταί ἀφ' ἑλληλάσσοντε κατὰ χρονικά διαστήματα . Ὑπῆρχον αὐταὶ χωρισταὶ ἢ ἐλληλάσσοντο κατὰ χρονικά διαστήματα ; Ἐλληλάσσοντε .....
- 2) Εἰς ποίους ἀνήκου ὡς ἰδιοκτησίας ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητα· δ) εἰς μονὰς κλπ. Δὲν ἦσαν ἐξ φυσικὰ πρόσωπα δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς
- 3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; Ἐλάχισται διανεμομένη τὴν περιουσίαν των μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων των, οἱ πρῶτοι τὸν διατηροῦν συγκεντρωμένην, διανεμομένης μετὰ θάνατον.

- β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εἰς τήν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τήν κτηνοτροφίαν; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν; *Ἄλλα μὲ τὴν γεωργίαν ἄλλοι μὲ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ ἄλλοι μὲ ἀμφότερας*
- 2) Οἱ τεχνίται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καί εἰς τήν γεωργίαν; ... *Ν.αι* .....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα: τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζονται εἰς αὐτά; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς άτομα ἢ μὲ δολικλήρου τήν οἰκογένειάν των; *Εἰργάζονται εἶναι μὲ δολικλήρου τὴν οἰκογένειάν των* .....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι; (κολλήγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημασκατόροι κλπ.) *μιακάτοροι* ἢ κοινωνική των θέσις; *ἄλλων κινεῖται πτωχὸν καὶ πτωχὸν* .....

3) Παῖς ἦτο ἡ ἀμοιβή των *(ὡς εἶδος) εἰς χρήματα*; *εἰς εἶδος*

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἔργαται ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ βέρημα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τριήμερον ἢ διέλειαν τὸν χρόνον; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες; ποίαν ἀμοιβήν ἐλάμβανον ἡμερομίσθον εἰς χρήματα ἢ εἰς εἶδος; *ὄχι ἔχρη- βιμοσαιοῦντο. ἔταροι. ἔργαται ἐποχικῶς* .....

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο; ... *ἰ.δ.χ.ι. ὄχι ἔχρηται* .....

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπῆγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας; ... *εἰς ἔργαται, ἔπαρτην καὶ Μισθονκίαν* .....

β) Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς: ὡς ἔργαται..... ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ.; *Ἐπῆγαιναν ἐποχικῶς ὡς ἔργαται, τεχνίται, βαφεῖς, κτίσται* .....

δ'. 1) Πώς έλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκήν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (μέ καυσίν: α) τῆς καλάμιος μετά τόν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ μέ κάλυμιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαβουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;....

.. Μόνον... μέ... ζωϊκήν... κόπρον:.....
 .....
 .....

2) Πότε έγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;..... τὸ... ἔτος... 1930.....

ε'. Ἀπό πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας;... τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἀπὸ τὸ 1938 καὶ αἱ μηχαναὶ ἀπὸ τὸ 1960

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι: τύπος, ἑξή, μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοῦσατε τὸ ἄροτρον αὐτὸ καὶ ἐχρησιμοποιεῖται ὁ κάθε τύπος;

Πολλοὶ κατεμάχθη τὸ ἄροτρον αὐτὸ ἢ ἀπὸ πρῶτον ἢ ἀπὸ μετὰ αὐτοῦ, καὶ τὸ σιδηροῦν ἄροτρον ἐχρησιμοῦσαται μέτρησε καὶ δίφτερον. Περὶ τὴν ἐξέτασιν περὶ τὴν ἐξέτασιν καὶ δίφτερον εἰς χόνην, περὶ τὴν κατεμάχθησε ὑπὸ τῶν σιδηροῦν (καὶ ὡς ἑξήτων)

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἑκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον μέ τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

1. χροῦλαβή. 4. ὕψις..... 7. σταβάρι. 10.....

2. ἀκροκέραι 5. ἑστια... 8. γὰρσοβ... ..

3. κενκέραι. 6. σπάρθη... 9.....

(ἀρχεὶ περιγράψαντες αὐτὸ 9.)

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;)... Ἀπὸ... τὸ 1955.....

3) Μηχανὴ θερισμού... Ἀπὸ... τὸ 1960.....

4) Μηχανή δεισίματος τῶν σταχύων (δεισιπλῶν) Ἀπὸ τῶ. 1960.

5) Μηχανή ἀλωνισμού Ἀπὸ τῶ. 1955.....

στ' 1) Τὸ ξύλινο ἀρότρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινο ἀρότρον ... Κατεβελιάδης ...
ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ γυμνασίου.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρον εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἀρότρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἐχνογραφήσατε τὸ ξύλινο ἀρότρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἰξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Ἀγκυρόκρεα	6. σταβάει	11. Πανθιά
2. Ἀγκυροκρεα	7. προχός	12. Ζυγός
3. Κουκκῆρι	8. κτερό	13. Σπύζες
4. Καβηραῖδι	9. ὕνι	14. Πανωδεύκη
5. Φάλακ	10. Κουζούρι	15. Ἐγκοπή

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφία (βλέπε χειρόγραφο σελίδα 11)

(Εάν υπάρχουν διαφορές, δύνασθε νά μεταβάλετε τήν ἀνωτέρω ἀριθμησίαν).

- 4) Τὸ ἐν ἱ. Τὸ ὄνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μῶς μορφῆς διὰ τήν ἀροτρίασιν ὄλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφῆσατε ἢ φωτογραφῆσατε τὸ ἐν χρήσει ὄνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐάν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τήν χρήσιν ἐκάστου.

...? Ἡ το. μιὰς... μορφῆς αὐτῆς καὶ ξυλίνου ἀρότρου, ἐν ἱ. εἰς τὰ ἐν κηφεί. αἰθ. εἰς. ἐφ' ἂν. δύο εἰδῶν. αὐτῶν... καὶ παλαιῶν (α.) διὰ πετρώδη εἶδη (β) διὰ κῆπους.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς στήλης τοῦ ἀρότρου; ? Ἡ το. καρπιζωτό.

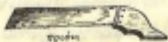
ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΔΟΧΗΝΩΝ

α) ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευαστῆρ ἑξ ἑλίνου; σιδήρου; αὐτῶν καὶ ξυλίνου

εἰς ἀφ' ἧς ἐκ αἰθ. εἰς.

- 7) Ἔργαλεια διὰ τήν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοράι κλπ.). Σκέ-
παρενι. στενό., πριόνι... καὶ ἀρίδι.....

σκέπαρι

πριόνι

ἀρίδι ἢ ξυλοράρι (ἀρνάρι)

- 8) α) Διά τόν άροτον (ζευγάρισμα, όργωμα) ποιά ζώα έχρησιμο-
ποιούντο (ή χρησιμοποιούγται): βόας ή άλλο ζώον, όηλ.
ίππος, ήμίονος, όνος... **Βόας, ίπποι, ήμίονοι και**
όνοι.
- β) Έχρησιμοποιούντο (ή χρησιμοποιούγται) διά τό όργωμα δύο
ζώα ή έν; **Κυριώς δύο, ζυγά σπανίως και έν.**
- 9) Διά τό ζευγάρισμα μέ δύο ζώα ή το (ή είναι) άναγκαίος ό ζυγός;
Ναι.

Σχεδιάσατε τήν μορφήν του παλαιότερου και του σημερινού
ζυγοσ (ή φωτογραφήσατε αὐτά) και όνομάσατε τά διάφορα
μέρη και έξαρτήματα αὐτοσ (π.χ. κυριά, λούρα, ζεύγες, πιεύ-
λια κλπ.). ... **(Βλ. εἰς τὸν κατάλογον σελ. 13).**...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 10) Σχεδιάσατε ιδιαίτέρως τήν μορφήν τών ζυγών του ζυγοσ εις τόν
τόπον σας. ... **(Βλ. εἰς τὸν κατάλογον σελ. 14).**...
- 11) Πώς λέγεται εις τόν τόπον σας ό κρίκος εκ σιδήρου, ξύλου ή σχοιτίου,
ό όποίος τοποθετεῖται εις τόν ζυγόν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι),
προσδένεται βέ εις αὐτόν τό άροτρον διά τό όργωμα; (Σχεδιάσατε
αὐτόν). ... **λέγεται... προχρόσ.**...
- 12) Ἐπό πότε γίνεται τό όργωμα δι' ένός ζώου; **Ἐπό τό 1950.**

Πώς γίνεται ή ζούβις του (τό ζέψιμον) εις τό άροτρον; **Ἐκφύουν τέ**
λαβαριά, φάσεων, ξπάκια, στα σέβρα του ζώου, τό
τραβηχέ, πιάνουν τούλ γάτσους εις τήν λαβα-
ρίαν και τό τραβηχέ έπτό άλλάτει.

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευή, την όποιαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον... (Βλέπετε χειρόγραφον...

...επιμ. 15).....
 .....
 .....

ζ. Ἀροτρίασις (ἔργωμα) καὶ σπορά

α) Ποῖος ἄργωνες παλαιότερον (ἢ σημερινῶν) ἄνθρωπος (ὁ ἰδιοκτήτης καὶ ἄροτρον ἢ ἄλλως) γινώσκων τὴν ἐπιτήρησιν. Σχεδιάσατε καὶ ἢ συνηθιστὰ εἰς τὸν τόπον σας ἔργωνες ἄνθρωπος, ὁ ἰδιοκτήτης καὶ ἄροτρον. σπορά καὶ ἄλλως. ἢ συνήθεια εἰς τὴν ν. ἢ ὄργωνον... ἢ ἄλλως.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἄλλου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ὄργωνον. καὶ τὰ ἔργωνον καὶ ἄλλως... τὰ χεῖρᾶ καὶ ἄλλως εἰς τὴν ἐγκοπὴν τοῦ ἄροτρον.....

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηρῶν ἄροτρον: ὄργωνον. καὶ τὰ ἔργωνον καὶ ἄλλως καὶ τὰ τραβηκτὰ Πιάνονον. καὶ ἄλλως καὶ τὰ τραβηκτὰ καὶ ἄλλως καὶ τὰ ἄλλως ἄλλως ἄλλως.

3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ἔργωμα μετ' ὀχονί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουσιν δεθῆ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία). Μετ' ὀχονί... τοῦ ὀχονίου καὶ ἄλλως ἄλλως ἄλλως εἰς τὰ κέρατα... κατευθύνει καὶ ἄλλως καὶ ἄλλως ἄλλως ἄλλως.

(Βλέπετε χειρόγραφον ἐπιμ. 16)

4) Σχεδιάσατε πώς γίνετο παλαιότερον (έπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὄργωνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακίαι) κατ' εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα (α);

Ὄργωνετο καὶ μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας κατ' εὐθείαν γραμμὴν... Σχεδιάγραμμα (α)...

ἢ ὄργωνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Ὄργωνετο καὶ περιφερειακῶς ἐκκεντρικῶς (β)

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον + καὶ - τοῦ ποίον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐπιρροαί τῶν τόπων σας. Ἐάν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὄργωναι, ἐπιγράψατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τῶν ἀγρῶν γίνονται (δ) γίνεται ἀκριβῶς εἰς λωρίδας (δηλ. σπορῆς ἢ σπορῆς, ἄντάμις, σισσιές, μεσοβάδες κ.λ.π.); Ἐπιγράψατε καὶ περιγράψατε τὸν τρόπον...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακίαν; ἢ χωρίζετο ἐχωρίζετο μὲ αὐλακίαν...

6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον; Σημειώσατε καὶ περιγράψατε τὸν τρόπον...

ἄροτρον. Ποιοὶ οἱ ἄροτρα ἔχοντες ἄροτρον...

7) Ποιοὶ τρόποι ἢ εἴδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρῆσιν παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἢ ἐκκεντρικῶς τῶν αὐλακῶν μὲ τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. Σημειώσατε καὶ περιγράψατε τὸν τρόπον...

αὐλακῶν... μὲ... ἐπί... βαθιά...

Εἰς ποῖα ὄργανα (σπορᾶς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. .... εἰς ἕνα... γίνεται χρῆσις τῶν

ἰδίου τράπου.....

γ) Ἀροτρίσεις (ὄργανα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὄργανα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὄργανα αὐτά π.χ. καλλυργιά, βεβόλισμα, γύρισμα κλπ. **Διὰ τῶν σπορᾶν τῶν δημητριακῶν ἐρίνατο δύο ὄργανα: ἓν τὸ καθακαίει, ἄν εἶχε βρέξει καὶ ἓν τὴν ἐποχὴ τῆς ἀποθέσεως. Τὰ πρῶτα ἐξήγαγε ἀλλοτρεῶς ὄργανα, τὸ δεύτερον διβόλημα.**.....

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (ἢ ἀποπλάττει ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Ἐπί τῶν ἀποπλάττειν δύο ὄργανα ἓν ὄργανα καὶ ἓν διβόλημα.....

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεῖν νὰ ἀφῆθῃ ἀκατοῦ τὸ χωράρι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν ἑτέρι ἢ ἄλλο δημητριακῶν....

Ἐπὶ... ἓν... ἔτος.....

4) Πόσα ὄργανα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλυργίας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχρῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; **Διὰ δημητριακὰ καὶ ψυχρῶν ἓν, διὰ ἀραβοσίτου καὶ κηπευτικῶν δύο ἢ τρεῖς τῶν ἐποχῶν**

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν **τῆς ἀποθέσεως** π.χ. τὸ **δισάκι** εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; **Χεμαφαριστῆρας τὸ σακκὺ λίθινον, τὸ ἄροτρον, αἱ λαμαριές, τὰ τεβόλια, τὸ πῦλός τε καὶ τὸ βάρμη, τὸ κλαπὶ.**

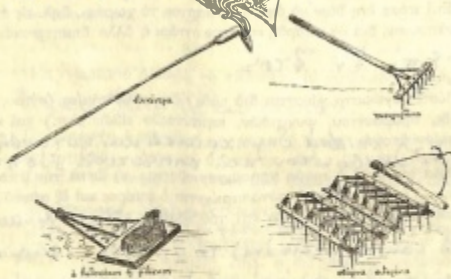
β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μῆσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδᾶρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ά. καὶ τὸ ὑνὶ κατὰ τὴν ἀροτρίσιν (ὄργανα, ἀλέτρισμα, κάωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ή τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὴ ἐλλιψοῦσθῃ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄερον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; τὸ ποδαῖον, τὸ δὲ καὶ καὶ τὰ κερκὲς καθαρίζονται ἢ ἐλθὲν ἐπιπέσει.
 ὠθηρὰν.. ράβδον τοποθετημένην ἐπὶ τοῦ ἄκρον τοῦ βουκέντρου καὶ καθαυμένην ζυάνην.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφίου (σβάρνισμα, διβόλισμα); ῥιζόκοπος.. ἰσοπέδωσις ἐπιπέδωσις καὶ ζοφίμων σβαίρων ἐκ τριῶν.. κελύρας κα-
 θεσίμων συνδεσμάτων.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἑκάστου ἐν χρῆσιν ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. Παράσσονται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματα τιμῶν ἐκ τριῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΕΝΤΡΟΝ ΚΑΙ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΕΛΤΙΟΥ ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΙ...

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσαπί κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

κάστου και παραθέσατε (χνογράφημα ή φωτογραφία) εργαλεία
 δια σκάψιμον και σκάψικρα του άγρου ή
 του κήπου... ειναι... ε. καρφίς και... η. τσα-
 .π.α.....

6) Ποια πρόσωπα βοηθούν τον ζευγαλάτην (ή ζευγάν) εις τὸ ὄργανον
 και πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς και αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Ειν. δουλχο. χάτιν. βοσκον. η. εὐδουλχο. οἱ ἀδελφοὶ και
 αἱ γυναῖκες. ἔχονται βοσκον. οἱ ἀδελφοὶ και η. ἔργα αἰσθαλα-
 ερα.

7) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
 ράν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά και ἡ καλλιέργεια ἐκαστοῦ

ὄσπου. ἔκαστου ἔργου και οἱ ἐργασίαι. Α. ὄσπου. ἡ σπορά
 εἰς αὐλάκια. και η. ἔργα εὐκρίστα εἰς
 σκάψικρα και... παρὰ... ..

8) Ποία χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφῆς τῶν
 ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριύλλι κ.ά. ... τὰ π.τα κότερα

εἰς ἀπόδαριν, ἀμροδερὰ, και οἰκίαι.
 ἔξω χωράφια.....

9) Πῶς ἐγένετο πρό τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
 λων ἔσπερουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βοραγιές)
 και ἄλλως. Εὐκατεροτα. εἰς αὐλάκια. ἔξω.

και οὐδὲ... δκανοκίετα. δ. γακκου. δ. ο. δ. ο. ὅ εἰς
 ἀπὸ τὸν ἄλλον.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργα αἰ θερισμοῦ.

1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
 (Παραθέσατε τὸ ὄνομα και ἔχνογράφημα ἢ φωτογραφία αὐτοῦ)

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) *Με δρεπάνι...*
δδοντωτό.....

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἔργαλιά, καὶ νὰ φωτογραφήσετε.....
(Σχετ. κ. κ. κ. σελ. 21.).....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ..... ΑΘΗΝΩΝ

2) Με δρέπανα ἢ με πικροὺς ἐλαστικούς (π.χ. κόσσης) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα κλπ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα) *Με δρέπανα καὶ γι κόσση*

3) Ἡ λεπίς (ἢ κ. ἢ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὀρθρῆ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν) *Ἦτο... ὀρθρῆ... ἢ ὀδοντωτή... (Σχεδιάσατε αὐτήν)...*
(Σχετ. κ. κ. κ. σελ. 22.).....

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετός πῶς ἐλέγτο; *Ἦτο... κατεσκευασμένη... ἐκ ξύλου*.....

5) Ποιός κατασκευάζει αυτά τα θειριστικά εργαλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) τα κατασκευάζει ο σιδεργουργός (κοινώς χυμπαός).....

6) Ήτο παλαιότερον (ή είναι ακόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θειρισμός με τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσης καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν θημητριακῶν ἢ ἀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ο.η.τε. και ειναι εν χρησει εδω και 1000 ετη. εκριζωκεως οχι των δημητριακων αλλα των ρεβιθιων και της ροβης.

β. Θειρισμός τῶν δημητριακῶν...

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) με τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κριπτερόν μῆσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. εἰς ὕψος 0,10 μ. ἀπὸ τοῦ εδάφους.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμειναν (ἢ κομίσθησαν) ἀφ' ἑαυτῶν μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὴν θερισμὸν πῶς ἐλέγχθη (ἢ ἐκλείβονται). καταμία.....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θειριστὰς οἱ θεριστικοὶ ἄνθρωποι (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὁποῖα παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεῖρὲς, χερόβολα) τῶν σταχῶν καὶ τὰ τοκοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θειριστὰι ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ο.ε. ἦδαιο οἱ θεριστὰι ἀποθέτουν τὰ χερόβολα ἐπὶ τοῦ εδάφους.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεῖρὲς) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πίασμα τῆς χεῖρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) τὰ δράγματα τοποθετοῦνται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πρὸς τὸν ἑαυτοῦ... 5-6, σταυρωτά.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Παλλαχού κα-
 λούνται άγκαλιές. . . . . *Λέγονται ζυγαριές* . . . . .

γ. Οί θειρισταί.

1) Ποιοι θειρίζουν ; άνδρες και γυναίκες ; Υπάρχουν (ή υπάρχουν)
 θειρισταί, οί όποιοι ήρχοντο ως έπαγγελματιαι, δι' αυτόν τόν
 σκοπόν από άλλον τόπου και ποίου ; *Θειρίζουν . . . . .*
άνδρες και γυναίκες . από τή διαχω-
ριό . . . . . και παρ' έμφασίας θει-
ρισται . . . . . τόν . . . . .

2) Πώς ήλθοντα είνε ημερομίσθιον (μεροκάματο) ή κατ'
 απακόνην (ξενότης) ; Πώς ήτο ή άνοιξη εις χερσας ή εις
 ειθος ; Τό ήμερομίσθιον ήτο μετά παροχής φαγητού ή άνευ
 φαγητού ; (Παρατίθετε με τήσ πληροφορίας και τήν σχετικήν
 εις τόν τόπου σας ενομοταξίαν) . *Ημερομίσθιον ή κατ'*
απακόνην (μεροκάματο) ή άνοι-
ξη ήτο εις χερσας , μετά παροχης
φαγητού . (τού . . . . .)

3) Οί άνδρες ή οι γυναίκες έφερόν τι εις τήσ χείρας πρὸς προφύ-
 λαξιν, Ιδια τής άριστερας, κατά τόν θειρισμόν ; Επίσης κατά
 τήν έναρξιν τής έργασίας τήν πρώτην ήμέραν περιεβάλ-
 λοντό τι εις τήν μέσην του σώματος διά νά μή αισθάνωνται
 κόπωσην (δηλ. νά μή πονή ή μέση των) ; . . . *Α. ε. γυναίκες*
έφεραν εις χείρας πρὸς προφύλαξιν
μόνην . ή . . . . . αὐτέν . . . . .
βάλλοντα . . . . . τήν μέσην . . . . .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΦΗΝΩΝ

4) Ἐβίβητο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός; Ἄπειρω -
 γυτο... ἢ ἔναρξιν τοῦ θερισμοῦ ἡμέρα
 ... ἔριαν...

5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικά τραγούδια; Καταγράψατε αὐτά. Ναι... π.χ. « Πάνω
 πὲρ γὰρ ἡ ραχούλα » « Τώρα τὰ ποιῆ
 μωρὴ ἔβην » « Ἡ Βλαχοπούλα »
 ... ἔριαν...

6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένου ἀθέριστοι; (Εἰς τίνας τόπους θέριζον τὸ μέρος αὐτὸ σταχύων, καὶ με τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουσταν ἐπὶ τῆς γῆς τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράψατε λεπτομερῶς ἕνα ἢ πλεον ἄλλο τι εἶδος...

... ἔριαν... ἔριαν... ἔριαν... ἔριαν...
 ... ἔριαν... ἔριαν... ἔριαν... ἔριαν...
 ... ἔριαν... ἔριαν... ἔριαν... ἔριαν...
 ... ἔριαν... ἔριαν... ἔριαν... ἔριαν...

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτισμα) τῶν σταχύων.

1) Πότε γίνεται τὸ δεμάτισμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν; Τὸ ἔσπερος ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; ... τὸ δέσιμον...
 ... ἐγένετο τὸ ἔσπερος τῆς ἡμέρας...
 ... ἡμέρας...

- 2) Πώς γίνεται τὸ θεμάτιασμα ; Ποῖος ἴβενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκυλιές ; Πῶς ἰβένοντο με κοινὰ σχοινία, με σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδῆς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν θεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν...
 Τοὺς ἐκεί-
 χους... ἴδενε... συνήθως... ἀνδρας με θε-
 ματικό... ἀπὸ... σιτάρι... σίκαλη... τοὺς
 στάχους, ἀγκυλιές, θυγατρῶν
 εἰς τὰν δέζην... οἱ λαοὶ θεριεῖσαι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ θεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφίηνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκentrώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα θεμάτια συνεκentrώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; καὶ δε-
 ράτσια μετὰ τὸ δέσιμον συνεκentrώνον-
 ταντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ ἀγροῦ
 ἀνά εἴδη... ὁμομαθῆκα φερτάματα καὶ
 ἐτοποθετοῦντο τὸ ἐν... ἐπὶ τοῦ ἀγροῦ
 παρατήρας.

ε. Στοιχομῆθ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἐπὶ ποτὲ ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σου ;

Πότε γίνεται η σπορά ή το φύτευμα αυτής; Η καλλιέργεια
 ήρθε από πολύ παλιά, δεν υπάρχει καν
 από πότε... Η επεξεργασία γίνεται... τον Μάρτιον
 ή... Απρίλιον... μήνα.....

- 2) Πώς γίνεται (ή γίνεται) ή εξαγωγή (βγάλισμα) των γεω-
 μήλων από το χωράφι; Με σκαπάνη, με άροτρον ή με
 άλλον τρόπον. Περιγράψατε το σχήμα της σκαπάνης, του
 άροτρου κλπ. παραθέτοντες και σχετικόν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν. Η εξαγωγή... γίνεται με σκα-
 πάνην... και με... άροτρον... Η σκαπάνη
 είχε... πλάτος λαβίδι... και... άροτρον
 ήτο... διαφέρτερον (βλέπε χειρόγραφο
 σελ. 26).

στ. Συγκομιδή τοῦ σανός.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ ΔΟΧΕΙΩΝ

- 1) Επισκεθῆτε τὴν πλαισίωτον ἐν ἀγορῇ τῶν χωρίων κίττην καὶ
 χερσῶνα με ξηρὰ χόρτα (π.χ. σπίνες, ἀριφύλλι, βίκον); Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐπὶ τῆς καλλιέργειά του, ἐπέττα ἢ
 κοπή, ἢ ξήρανσις καὶ ἢ φέρεσόν του... Ν. α. ι., ξύσθη-
 θίζετο... ταῦτα... κομίζοντα... τὸ ἀθρό-
 κωρον, ἐθερίζοντο... τὴν... ἀνοίξιν... ἔ-
 θεραίνοντο... εἰς... τὸν... ἔλεον... καὶ... ἐκτελά-
 οντο... εἰς... τοὺς... ἀχνηδῶνας.....

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανός και με ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ά.)... ἔθερίζετο... τὸν... Μάιον με δρέπανον
 (Παραθέσατε και σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαν).....
 ..... (βλέπε... χειρόγραφο... σελ. 26)
 .....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου και δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς και τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς και σχεδιάσματα και

φωτογραφίας... τῶν ξηρανθῶν... οὐδὲν ἀναφέρεται
 οὐδὲν ἀναφέρεται... ἐξ ἄλλων... ἐπὶ τοῦ ἀλάου... κτλ. ἀνάγκη
 δεμάτια περὶ τῶν ξηρανθῶν διὰ εὐρα-
 τῶν.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνκεντρῶντο
 πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μεταφέροντο εἰς ἄλλην
 θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Τὰ δεμάτια... συνκεντρῶντο... εἰς τὸ
 ἀλώνι... πρὸς ἀλωνισμόν.....

2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ἐκεῖ κατεβθεοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμόν
 δεμάτια. Εἰς τὴν αὐτὴν θέσιν: θεμωνιάσι, θεμωνιά,
 ἀλωνιστήτρα, κτλ. ἢ ἐξω τοῦ χωριοῦ εἰς χωρίον
 ὕπάρχον καθαριστικὸν ἢ ἀπορροητικὸν τοποθετησῶν: ὁ χωρὸς

καρπῶν τοῦ ἀλάου... Τὰ δεμάτια κατα-
 θεοῦνται εἰς τὸ ἐπὶ τοῦ ἀλάου... ἐξ ἄλλων...
 κτλ. κατεβθεοῦνται εἰς τὸν χωρὸν...

3) Ὑπῆρχεν ἀνεκῶν εἰς τὸν τόπον διὰ ἀλώνι διὰ τοῦ ἀλωνι-
 σμῶν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
 σμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἀχυρὰ εἰς ἄλλον
 χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι; ὁ χωρὸς ἀνεκα-
 θεοῦν... ἀλώνι... ἐκεῖ... ἐξ ἄλλων... πάλαι...
 ὁ χωρὸς... τοῦ... καρποῦ... ἀπὸ... τῆς...
 ἀχυρᾶ.....

4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ
 συνοικισμού, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωριοῦ; Εἰς
 ποίαν θέσιν; ..κατεσκευάζετο ἐξω τοῦ χω-
 ριοῦ... ἐξ ἄλλων... μέρος... διὰ... ἀνεκα-
 θεοῦν... ἀπὸ τοῦ... ἀλάου... ἐξ ἄλλων... κτλ.

5) Τό άλώνι άνήκει εις μίαν μόνου οικογένειαν ή εις περισσοτέρας ;
 εάν τούτο άνήκη εις πολλάς οικογενείας, πώς γίνεται ή χρησι-
 σίς του, δηλ. με ποίαν σειράν και επί πόσον χρόνον ; : Ανήκει ευνή-
 θως εις μίαν οικογένειαν. Όταν άνήκη εις περισσότε-
 ράς, χρησιμεύεται ή τίν. σειράν αναφέρεται
 τού κλειδίου τού εις έκαστάς.

6) Από ποτέ άρχεται τό άλώνισμα και ποτέ λήγει ; : Αρχίζεται
 από αρχάς / αμμου και λήγει περί τό τέλος
 τού υδίου υνός.

7) Είδη άλωνιών (ανάλογως τής κατασκευής των) : π.χ. χωματά-
 λωνο (με δάπεδον εκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
 έστρωμένον με πλάσας).

(Περιγράψατε τήν κατασκευήν έκαστου και παραθέσατε σχε-
 διάσμα ή φωτογραφίαν αυτού) : πετράλωνο, χωματάλωνο και
 πετράλωνο. Τα χωματάλωνο έχουν δάπεδον εκ χω-

ματος και χόρταν ή σκουπίσματα. Τα πετράλωνο
 έχουν δάπεδον εκ πλάσας ή κεραμικών πλακιδίων.

8) Πώς επισκευάζεται τό άλώνι κλειδίου πρό τής έναρξης τού
 άλωνισμού (π.χ. τού χωματάλωνο : καθαρισμός αυτού και
 επάλειψις τού δαπέδου και τού τοιχώματος, όπου υπάρ-
 χει, με πηλόν εκ χώματος ή συνήθως διά μίγματος κόπρου βοών
 και άχύρου). Περί τού άλωνι ομού : εκ χωματάλωνο
 καθαρίζεται εκ τών χόρτων και σκουπίζεται.
 Τα πετράλωνο... καθαρίζεται εκ τυχόν
 ύπαρχόντων χόρτων και σκουπίζεται.

9) Η ώς άνω προετοιμασία τού άλωνιού και ή έναρξις τού άλωνι-
 σμού γίνεται ώρισμένην ήμέραν και ώραν ; : 10. Χ. 7. ....

.....
 .....

10) Πώς γίνεται ή τοποθέτησις εις τό άλώνι τών δεματιών, όπου
 υπάρχει άλωνόστυλος, ώς και τό άπλωμα τών σταχίων προς άλω-

νισμόν; Περιγράψετε τόν τρόπον τούτου ή οίονδήποτε άλλον.

Τά δημάτια τεταθείσθαι καί γρμ. από τιν.
άλωνοσφαιρ. κυκλική, ήρλια καί λίνουσαι.
Ἐπειτα ή. το δειφριάνι μαίξο καί παρκαί έξω
διά νά άφωδών καί άλάνιζοντι.

11) Πώς γίνεται τό άλωνισμα των σταχύων διά της χρησιμοποιήσεως ζώων (βοών, ίππων κλπ.).

α) Άλωνισμα πρὸς άχυροσφαιρικήν ή κυκλικήν σταχύων διά της καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ τριεπιπέδου ζώου (βοών, ίππων κλπ.).

Πρόσθεν τοποθετεῖται κέντρον τῆς σφάιρας εἰς τὸ μέσον τοῦ άλωνιοῦ (ξύλινος στύλος, ήρλια, ήσ. μέγρων άχυρών, ήσ. ήρλια ήστρούλουρας, δοκούκ ήσ. κλπ.), ἀπὸ τοῦ ὀποίου έξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ αὐτοσφαιρικό διαγράφημα, διά νά συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν ζῶα, ὡστε νά περιφέρονται κυκλικῶς, εἰς ἕρχονται γύρις, καί οὕτω νά κόβουν τὰ στάχνα. Γι' αὐτόν

ταύ. διά τῆς καταπατήσεως περιγραφῆς κυκ. ζώων

(ήπλων ή βοών παρκαί έξω). Τοποθετεῖται τὸ

κέντρον ζώοις ή εἰδηροῦς στυλῶς κατ' ἕνα

στυλῶς από τὸ πόδιον ήσ. ήσ. σχοινία διά τῶν

στυλῶν τῶν ζώων

β) Πώς ζεύονται οἱ βόες, τὰ άλογα κλπ. διά τόν τρόπον τούτου τοῦ άλωνισμοῦ. Πώς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετου άλωνοστυλον με τὰ ζῶα; (Εἰς τινος τόπους δίνεται τὸ σχοινί εἰς θηλειάς, αἱ ὀποιαὶ περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς άλλους τόπους εἰς τὸ άλωνισμα διά τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στύλος εἰς τὸ μέσον τοῦ άλωνιοῦ. Τὰ άλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνιδεμένα εἰς σειράν διά σχοινίου, τὸ ὀποῖον σχηματίζει θηλειάς περί τὸν λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψετε ὅπου ὑπῆρχεν (ή διατηρεῖται ακόμα) άλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ή τὸν άλλον τρόπον, παραθέτον

τες και σχετικός φωτογραφίας ή Ιχθυογραφήματα) *Επι Σαίτα το παλαιό των οικ. παραφύλλων, δι' χειρών τους. α' π' τον χαλμόν με σκηνία (θήρακα). και το ζώον. που είναι προς το φάντερον. του α' χειμίου. προεβένεται εις το σπλάγρον. (Βλ' π' τε τεράγραφο. σελ. 30)*

γ) Ποῦ ἀντί τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καί μηχανικόν ἀλωνιστικόν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανίς εἰς ἔν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὐτὴ ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίθων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένον ζῶον, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε, ὅταν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικόν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δοκάνια, δικριάνια, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἄπο ποῦ τὸ ἐπιρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἀλωνιστικόν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθή καὶ τὰ ὄσπρια (κουκουά, ρεβίθια κ.ά.) Ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων; Ἄκουσάται εἰς

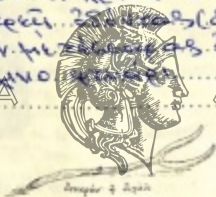
τὸν τόπον μας τὸ ἀλωνιστικόν τοῦτο μηχανήμα καλεῖται ντανέλι. Ἐκεῖ σκῆμα παραφύλλου με τὸ ἐμπροσθεν μέρος ἢ μικρὸ κελόν. ἔχει μήκος 1μ. πλεον. πρὸς 0,60 μ. καὶ ἐπιρρομηθεύεται ἀπὸ τοῦ σιδηρογραῖς. τοῦτο ἀκάνται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένον ζῶον καὶ εὐρύνεται κυκλικῶς ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν. ἐκρηγμοποιεῖτο εἰς ὅλα τὰ ὄσπρια κ.ά. Σήμερον ὅλα ἀλωνίζονται με μηχανὴν.

8) Από ποίαν ώραν τής ημέρας αρχίζει ο άλωνισμός, κατά ποίαν βε διακόπτεται διά να επαναληφθῆ τήν επομένην. ;.....

Ο...άλωνισμός...αρχίζει...ἀπό...πρὸς 8^{1/2}
π.μ...καί...διακόπτεται...ἀπὸ...
πρὸς...τῆς...δύσεως...τοῦ...ἡλίου.....

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικά ἔργαλεία εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπιμήκης ξύλου, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικόλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Εἶναι ἐν...χρήσει...τὰ...δουκράνι, ξύλι-
να...μὲ...τρεῖς...δόντιας...
σιδεροῦν...μὲ...δόντιας...καί...
τὸ...ξύλινο...
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δουκράνι + ξύλινο

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δουκράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόποις στάχους ;...Μαί.....

14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαγὸ φ'όντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Ἐχε διάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα) Ἦτο ἐν
χρήσει...αἱ...βουνόβεργα...διὰ...τὰ...βέβλαστα ἐπι-
μήκης...ξύλινα...εἰς...
τὸ...ἐν...ἀκρον...διὰ...τὰ...ἀφοχά(ἴππους) ἢ...
λίγη...εἰς...μῆκος...1 μ...μὲ...καρτεῖ...εἰς...
τὸ...ἀκρον.
23

- 15) Πώς λέγεται η εργασία του άλωνίσματος ενός άπλώματος, δηλ. ενός στρώματος σταχύων εντός του άλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. άπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. άλωνίζοντο καθ' ἡμέραν λέγεται... ἑπτὰ καὶ φέρι-
μαίτας... ἡλώνιζοντο... ἐν... ἀπλωμα... ἡρε-
ρνωίως.....

- 16) Πώς λέγονται οἱ άλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνηθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθῶν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

... ἐπέφαντο... ἀεὶν........

- 17) Ποιοὶ άλωνίζον: ὁ ἴδιος ἢ ἄλλοι; ἐν τῷ ἀλώνῳ ἢ ὑπὲρ αὐτοῦ (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδῆς ἀλωνιστῶν (ἐν Αἰτωλίᾳ: βελμάδες, δηλ. πειραταὶ, καλούμενοι ἀλωνιστῆς καὶ ἀγρονοί), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἀλογαὶ καὶ ἀνὶ (ἐν Κρήτῃ: ἀλωνιστὸν... ἀλμω-
κίζου... οἱ... ἀπλωμα... ἀπλωμα...
ἰδικά... τῶν... ζῶν........

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶν καὶ με ἀλωνιστικὸν ἔργασιον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κόπανος αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

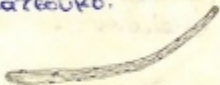
... ὄχι... δὲν... ὑπῆρχεν... ἄλλος... τρόπος........

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγτο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του; .....

... κόπανος... δὲν... ὑπῆρχε........

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
 (π.χ. φραγῆς, ρεβιθῶν κλπ.)? *Ἐγίνετο μόνον κοπάνι-
 σμα τῶν ἀραβασίτου ἐπὶ τῶν ἀχίμων μὲν τῶν
 ἀεγόμενων διηλεκτάτου.*

Ἐπὶ ἀραβασίτου τῶν ἀχίμων
 μὲν τῶν ἀεγόμενων...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
 τῆς οἰκαγενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
 ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
 Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
 παραγωγῶν; *Ἐγίνετο μόνον ὑπὸ τῶν με-
 γάλων τῶν οἰκογενεῶν. τὸ κοπάνισμα τῶν ἀ-
 ραβασίτου καὶ ἀχίμων παρασκευῶν ἐγίνετο δὲ
 ἀπὸ βοσκῶν.*

21) Ποῦ ἐποποθετοῦντο (ἀξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' αὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
 στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἐπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σταχύ, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) Ἡ κοπάνη... Ἡ φέρε... Ἡ μάλακ... Ἡ ἀφαιρέσις... Ἐπὶ τοῦ ἔδαφους... εἰς τὸ ἀλίχνισμα.....

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἔργασίας ; ... Ἦσαν κοπάνη... Ἦσαν φέρε... Ἦσαν μάλακ... Ἦσαν ἀφαιρέσις... Ἦσαν ἐπὶ τοῦ ἔδαφους... εἰς τὸ ἀλίχνισμα.....

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγινε χρῆσις ἐπιμηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρῶτος ἐπιμηχανισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) Ἔτη... 1955... Ἦσαν κοπάνη... Ἦσαν φέρε... Ἦσαν μάλακ... Ἦσαν ἀφαιρέσις... Ἦσαν ἐπὶ τοῦ ἔδαφους... εἰς τὸ ἀλίχνισμα.....

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλώνισμένοι στάχυες ἐπιμηχανισμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λεῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λεῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ ; δικαργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ. .... Ἦσαν κοπάνη... Ἦσαν φέρε... Ἦσαν μάλακ... Ἦσαν ἀφαιρέσις... Ἦσαν ἐπὶ τοῦ ἔδαφους... εἰς τὸ ἀλίχνισμα.....

Ἦσαν κοπάνη... Ἦσαν φέρε... Ἦσαν μάλακ... Ἦσαν ἀφαιρέσις... Ἦσαν ἐπὶ τοῦ ἔδαφους... εἰς τὸ ἀλίχνισμα.....

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Πρὸ τοῦ ἀρχίσου τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

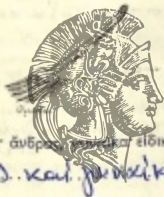
ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἐθιμον τοῦτο. Ὁ σχηματίζεται.

Σάκενος... σωρός... ἔχει ἀκλήμα... ἐπίρηνες.
- ἐπὶ... τοῦ... αὐτῶν... σχηματίζεται... σωροῦ...
... οὐδὲν... ἐθιμον... γίνεται.....

2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχθυογραφήσατε τοῦτο... Γίνεται καὶ μὲ ἀκκρί-
-δινη... καὶ... ἕνα... μὲ... ζύγιο... ρευναρέακι
... ἕνα... ἕνα... καρπολόφος.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ποῖος λιχνῶ (ἀνεμίσει) ἄνθρωπος, ποῖο καὶ εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῆ ;

καὶ ἄνδρας... καὶ γυναίκα.....

4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λήχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζῶων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σίτος κλπ ;

Λέγονται... ἀνέμισμα... ταῦτα... ἀπὸ...
... ριζοκομῶν... ἄλλοι... χρησιματισμοῦ... διὰ
... τραχὴ... τῶν... θρινάκων.....

5) Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις τῶν ζῶων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο ; πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: εμβαβούλισμα και καρπολώνημα)· δια ποιας Δημητριακά συν-
 ηφίζεται τούτο .... *δεν γίνεται... διευτερον... εφε-*
... υιωμα...

- 6) Ἄραυ διὰ τοῦ λιγνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἀχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμεινόντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχυῶν (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἀ.) ; *Γίνεται*
πρωτον... δι... ἀπομακρύνονται τὰν ξένων υἱων
ὑπὸ γυνακικῆς διασφαίσεως καὶ δευτερον γίνεται
δριμόνισμα (καθάρισμα) με' ἐιδικῶν κόσκινων ὀνομα-
ζομένων δριμόνι.
 Γίνεται τούτο κατὰ τὸ ἀνεμίσμα ἀπομακρύνων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὀλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώσεως τῶν ἀλλων μίσεων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ων με' ὁπῶς διαφόρων μεγεθῶν' π.χ. με' τὸ κόσκιον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους: βολιστρῆς, δριμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερώς τούς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρίσμου τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχθυογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

? Ἐκπλασθὲν ζεῖται... τὸ δριμόκι... εἰς ζύζυνον...
 σπῆριγμα... καὶ... διὰ τῶν λαμβρορικῶν...
 κινῆσθαι... ἐπιπταίνουσι... κόκκοι... κ... ἔρε-
 νοῦν... αἱ... ζύζυνοι... ὕψαι... εἰς τὸ δριμόκι... ..

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῆ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὴ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποῖα ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφήν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρενάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ ἐξ αὐτοῦ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργίου...

Ζεῖται... εἰς σωρόν... τὸ... ἐπιπταίνουσι...
 π... καὶ... κατὰ τὴν... κατὰ...
 εἰς... τοῦ... σταυρός, μετὰ τὸν...
 κατὰ τὸν... διὰ τὴν... εὐχρηστέως...
 ε... π... ..

- 8) Ἄλλα εἶθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῆ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. .... εἰς... ..

γ'.1) Ποῖα ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι; π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτιασμα. Ποῖα ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὴ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰσπραξίαν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις δκάδας, εις κοιλιά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικῆς εἰκόνας).

ἤ δικάκιον, Ὁ δικάκιον εἶναι ἄρτυμα τοῦ ἀλάτι.
 Ἡ μέγεθος τοῦ αἵτου εἶναι πρὸς τὸ ἄνω.
 Κό. ὁ ναφά δὲ φέρει πρὸς τὸ ἄνω χωρητικὸς 8 δκάδες ἢ 10 κιλὰ.

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλουτο εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γροφιάτικο,
- δ) τὸ ἀλατοκιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιὰ ἤθη τῶν δειμητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παρὰ τὰ ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν) ... εἰς τὸ ἄνω κατεβάλλονται ἀκόμη τὸ ἀγροφυλακιάτικο καὶ τὸ ἀλωλιάτικο. Ἐν τῷ ἄνω καὶ τὸ ν. γροφιάτικόν χωρητικὸς 12 δκάδων.

3) Ποῦ ἀποθήκευτο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσηὴν τὰς σχετικὰς συνηθείας) ... ἐν τῷ ἄνω οἰκίας καὶ ...

εἰς τὸ ἄνω δοχεῖα καὶ φούρια καὶ κλίμακα ἢ ἀμπάρια.

4) Τὸ ἀχυρον ποῦ ἀποθήκευτο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρόν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κουσς εις την υπαιθρον; Αποθνήσκου... εως εχου...
 ρω.να. ενος του χωριου... ε.β. του υ...
 παιδρον... δεν... ερινοκο... αποδηκτικος:...

5) Πως εγινετο (η γινεται) η διαλογη του σπορου. Κατα την διαρκειαν του
 θρισμου απο τους καλυτερουσ σταχυς η μετα το αλωνισμα;....

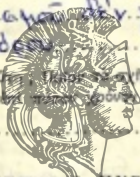
Η διαλογη... του σπορου ερινοκο... μετα
 το αλωνισμα... με το κροστινο.....

6) Μηπως οπου γινεται η διαλογη του σπορου προ του θρισμου κατα-
 σκευαζεται τότε η μετα τον θρισμον πλεγμα (πλεκτη) εκ σταχυων,
 το οποιον αναρταται εις το εικουοστασιον η οπισθεν της θυρας κλπ; ..

Προ του θρισμου... εγινεται διαλο-
 γη... του σπορου.....

Πως λεγεται η πλεκτη αυτη; Πως ειναι ημερα της που φυλασσεται,
 της που φυλασσεται και της που φυλασσεται; ..

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δ. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ

α'. 1) Κατα ποιας ημερας του ετους λαμβανει χωραν κατ' εθιμον εις τον
 τον σος αναμμα φωτις εις το υπαιθρον. (Π.χ. παραμονη Χριστου-
 γεννων, εσπερας 23 Ιουνιου (Κληδονου), Αποκριες, πρωτη Μαρ-
 τίου, Πασχα (καψιμο του Ιουδα), εσπερας της 31 Αυγουστου κλπ.)

Η αναμμα... εγινεται εις αποκριες...
 ητοι... κυριακή... εσπερας...
 και... κυριακή... εσπερας...

Εις ποιας ημερας, ποιαν ωραν και εις ποιου μερος; Γινεται
 το εσπερας... εις των κυριακή...
 ητοι... ως και εις γετονικαις...
 ητοι... ..

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

άφανός.....

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν την πυράν; παιδιά, ηλικιωμένοι, ποιος άλλος; Σω-
νήθωρς. παιδιά, άλλαί και η ηλικιωμέ-
ται.....

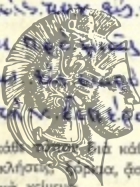
2) Ποιος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά την πυράν.

Τά κλέπτουν; Άν υαί, από ποιον μέρος; Τα συλλέγουν
παιδιά, τα φέρνουν άπό τάς αίκίας των άλ-
λά κλέπτουν και ποιά άπό άλλους αίκίς.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Η συγκέντρωσίς των ξύλων τού ά-
ρεαυού γίνεται άπό τούς ή δού ήμερ άνημίω
τοποθέτου και άπό τόν και χρονοίκα
αυού και τήν έκτέραν τού άφανού.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποιοι αί συνήθειαι είς κάθε άσπασίς διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαι, διάφοροι επικλήσεις, χοροί, άσματα, κράτοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα.....

Γίνονται μόνον χοροί.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Γύρω άπό την πυράν χορεύουν και άλλος
μεταμεκίμενοι (μασκαράδες) άλλαί
και παιδιά άλλαί κεί, κεί, και
ηλικιωμένοι, ποιά κεί παιδιά τήν
πυράν.

3) Τι καίονται εις τας πυράς αὐτάς (κόψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουθῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεράνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

Καίονται... ἔλθα, ἀεικέες καὶ...
τροχοὶ... ἀμάξης.....

4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς) Ὁμοίωμα

τα... τῆς ἀποκεῖς... ἀλλήνη...
χὴν... δέν... καίονται.....

5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφή τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

Ἀπὸ τῶν... κυρίως...
καὶ... ἀπὸ...
καὶ... ἀεικέες...
τροχοὶ... ἀμάξης...
κυρίως... κατὰ τὴν ἐπαύριον
τῆς πυρᾶς. Ἀποχρυσῆ χορὸς
γλάνει καὶ πηδῆματα τῆς πυρᾶς
ὑπὸ τῶν νέων.

Τὸ ἔθιμον τοῦτο διατηρεῖται
μέχρι σήμερον.

Ἡ συλλογὴ τοῦ παρόντος ἐγένετο ἐν
Βλαχοκερασιά. Πηροφορηθεὶς ἦτο ὁ
χωρρὸς Ἰωάννης Βελιθβαῖος ἐτῶν 68
τελειότατος δημοτικῶ [ἐνδεχόμεν
Δημ. Γ. Κωσταῖκης διδ/χός]

Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ
1 Ἰαννουαρίου 1968 ἕως 10 Ἰαννουαρίου 1970

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
 ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΣΙΑ
 ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

αρχιμαρτυροσ κληρικου [επιλογησ
Δημ. Γ. Κωστακης 8/8/90σ]
Η συλλογη αυτη εχεινται απο
18 κερβελου 1968 εως 10 Ιανουαριου 1970

1. Ἐξεταζόμενος τόπος

χωρίον: Βλαχοκερασιά

Ἐπαρχίας: Μαντινείας

Νομοῦ: Ἀρκαδίας

2. Ὄνοματῶνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Δημήτριος Γ. Κωστάκης

Ἐπάγγελμα: Διδάσκαλος

Ταχ. Διεύθυνσις: Βλαχοκερασιά

Μαντινείας Ἀρκαδίας.

Πόσα ἔσθι διαφέροντες τὸν ἐξεταζόμενον τόπον: 5

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΠΡΕΣΒΥΤΩΝ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΝ

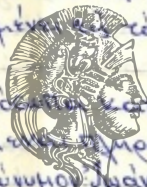
αὐ παρατιθέμενη ἀμφοτέρωθεν.

α) Ὄνομα καὶ ἐπώνυμον: Γιάννης Γ. Βελισσάρης.

ἡλικία: 68 γραμματικαὶ γνώσεις:

Ἐκτεῖς Δημοσικοῦ. τόπος καταγωγῆς

Βλαχοκερασιά Μαντινείας.

Οργανισμός με έδρα στην
 Αθήνα, με αντικείμενο
 την έρευνα και την εκπαίδευση
 στον χώρο της Αρχαίας
 Ελληνικής Γλώσσας και
 Λογικής.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Δημ. Γ. Κωνσταντίνου [Σημειώσεις]
 Η συλλογή αυτή ξεκίνησε από
 1 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ἡ ἐπορά ἦτο ἀπὸ ἀνέκαθεν μία ἐκ τῶν σπουδαιότερων ἀπολαύσεων τοῦ γημερίου. Ὁλίγον πρὸ τῆς ἐπορᾶς, ἢ ὅποια ἐγένετο κυρίως τὸν Ὀκτώθειον μῆνα, οἱ γεωργοὶ ἐτοίμαζον τὰ ἀπαραίτητα ἔργα.

Ἐκαίμων ἐπιδιορθώσεις καὶ ἔπαυσις εἰς τὸ φύλλον ἀΐζει, τὰ τετραπία (φυνδάρια) καὶ λοιπὰ ἔργα καὶ ἀπερῆμαινον τὸν σπόρον ἐν τῷ ἑσπέρῳ καὶ καλοῦ καλλοῦ (χαλαρόπετρας) διὰ τὴν καταπόλησιν τοῦ ἀσπιδίου.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σήμερον ἡ ἀποκαταστάσις γίνεται διὰ τοῦ γημερικοῦ φαρμάκου δαυφτίνης καὶ τὸ φύλλον ἀΐζει ἀντικατεστάθῃ ἀπὸ τῆς αἰθροῦς.

Μετὰ τὰς πρώτας βροχὰς ἤρχεται ἡ ἐπορά. Φθάνοντας εἰς τοὺς ἀγρούς ἕκαστον μὲν τετραπία τὰ γηρὰ ἀγκάθια, τὰ ἔκαίμων ἐπὶ τόπου εἰς πύραν καὶ

έχωριδον εἰς χωρίδας (στοματῶν) τὰ νύκ-
τηρον δὲ αὐτῶν. Μετὰ ταῦτα ἤκει-
θεν ἡ ἐργασία τῆς σπορᾶς.

Εἰς τὰ πεδινὰ μέρη ἐσοβαρύνετο (ἐσοβα-
ρύνετο) ὁ ἄγρος διὰ βύβινος σβάρνας
καὶ ἔχωρισετο εἰς μεγάλας παραύλας (θεαγῆς)
διὰ τὰ κεύθου (κεραφίτου) τὰ νερά.
τῶν βροχῶν. Εἰς τὰ βουνὰ μέρη (πέτρινα)
ἡ ἰσοπέδωσις ἐγένετο μετὰ τὸ ξυνοῦν.

τὴν ἀνοιξιάτικην ἐργασίαν διὰ τῶν χειρῶν
τὸ βοτάνισμα ἐγένετο τὸ ἐργασίον
τῶν σιταίων (κερταίων κλπ.)
Σήμερον ἡ καλλιέργεια τῶν σιταίων
γίνεται διὰ φανείματα τῶν εὐπερῶν
μετὰ σιτανοκτόνα φάρμακα.

τὴν ἐποχὴν τοῦ θέρους (ἰούλιον
μῆνα) ἐγένετο ὁ θέρμος τοῦ εὐκαρίου
μετὰ ὄδον τὰ ὄρετρα. ἔδένοντο τὰ
σημάτια καὶ ποταπέροντο μετὰ τὰ σῶα
εἰς τὸ ὄριον ὅπου τὰ ἔκαμον ὄριμα.

καλλιέργεια κτηνοτροφίας [εὐκαρίου]
Δημ. Γ. Κωστακῆς διδ/γος

ἡ συλλογὴ αὐτῆ ἐγένετο ἀπὸ
1 ἑκτεμβρίου 1968 ἕως 10 ἰανουαρίου 1970

νης. Σηπρον ο σπειρισ γινεται και με
 σπειριστικες μηχανες. Η μεταφορα κυ-
 ριας γινεται με τρακτορ με αυτανι-
 νητα αχαι και με ζωα φορτωμενα.
 Ο αλωνισμος πεχει τον οβιχο. Εξη-
 νουτο ως το αλωνι, όπου τα δηματα
 ηλωνιζομετο με ζωα, βοδια η αλογα
 (αππους), τα οποια εβουρον οπισθεν των
 σιδηρου οδοντων καταβλον ονομαδο-
 μενον ντουις η και δια της κατα-
 τασεως δια των παδων ημερην
 κατοπιν ο αλωνισμος ειτος (αχαια)
 εις στενοκαρον αυρον κι' ελιχνατο
 με ελχνα τριδοντα κυριως δεκριανα.
 Μετα το λιχναμα εβηνετο το δημο-
 νισμα (καθλιμα) με εδικον κοσκινον
 και μεταεφερετο ο καρπος εις τας οικιας
 όπου ετοποθετατο εις μεγαλα ελχνα
 κλωβια τα λεγομενα κωδνια. Το

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

"Άχυρο μεταφέρω εις τον άχυρανα.
 Σήμερον δ' άφηνισμός γίνεται με
 άφηνιστικας μηχανας και το άχυρο
 συσκευασθαι απο ελαστικης εις δρο-
 γωνια παραλληλεπιπεδα εδρου 25-30
 κιλων (κοινως μπάλλες) μεταφερεται
 εις τον άχυρανα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- υπηρετικος κτηροστικου [ενδουλες
 Δημ. Γ. Κωστακης διδ/ρος
 Η συλλογη αυτη εγινε απο
 1 Σεπτεμβριου 1968 εως 10 Ιανουαριου 1970

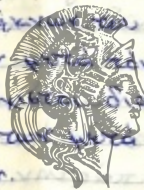
Α. α. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

Σελίς 1.

- 1) Δεν υπήρχον χωρικοί περιοχαι διά σποράν και διά βοσκάν ποιμνίων. Ένη-λάσσοντο κατά χρονικά διαστήματα.
- 2) Άνηκον εθελούσια πρόσωπα δηλαδή εις τούς χωρικούς.
- 3) Ο πατήρ διατηρεί τήν περιουσίαν του συγκεντρωμένην και μετά τόν γάμον των τέκνων των και διανέμεται υπό αυτών μετά τόν θάνατον τού πατρός. Άνάκειτο διανέμει τήν περιουσίαν των μετά τόν γάμον των τέκνων των.

Σελίς 2

- 1) Έκ των κατοίκων άλλοι δεχομένου μέ τήν γεωργίαν, άλλοι μέ τήν κτηνοτροφίαν και άλλοι μέ άμφοτέρων.
- 2) Οί τεχνίται δεχομένου εν παρέρω και εις τήν γεωργίαν.

γ. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων) εἰργάζοντο ἕνοι ἢ μετ' ἑλκλῆσον τὴν οἰκογένειάν των.

2) Οὗτοι ἕκαστος ἰδιαίτεροι. Ἦσαν κυρίως πτωχοὶ γεωργοί.

3) Ἦμοίοντο εἰς εἶδος.

4) Δὲν ἐχρησιμοποιούτο ἕτεροι ἐργάται ἐποχικῶς δηλαδὴ διὰ τὸ θέλημα ἀγώνισμα, τέρπον κ.λ.π.

5) Ἐπίσης δὲν ἐχρησιμοποιούτο καὶ δοῦλοι ἢ δούλοι.

β) α) Οἱ νέοι καὶ οἱ ἄλλοι τῶν ἐπιήγειρον δι' ἀποστολὴν Ἰσραήλ εἰς Βαβυλῶνα, Σπάρτην καὶ Μεσσηνίαν

β) Ἐπιήγειρον ἐποχικῶς ὡς ἐργάται, ὡς τεχνῖται, βαρῆς, κτίται.

Σελὶς 3

δ. 1) Παλαιότερον τὰ χεράφια ἐχρημαίνοντο μόνον ἢ Σωϊκὴν κόπρον. (βοῶν ἀγοστρεβοῦτων Ἰππων).

Δημ. Γ. Κωνσταντίνου διδ/κου

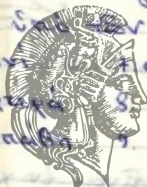
Ἡ συλλογὴ αὕτη ἐγένετο ἀπὸ 1 Σεπτεμβρίου 1968 ἕως 10 Ιανουαρίου 1970

2) Το πρώτο έγινε χείρις χειρικών μηχανών
έως τον πόλεμο και το 1930.

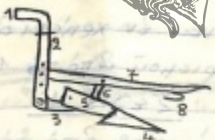
3) Το σιδηρούν άρσενον χρησιμοποιείται
από το 1938 και οι χειρικοί
μηχανικοί από το 1960.

4) Σιδηρούν άρσενον χρησιμοποιείται
μονόαξονο και δίαξονο. Το δίαξονο
χρησιμοποιείται ως πετρώδη έδαφη
και το μονόαξονο ως γόνιμα πεδινά.
Κατασκευάζονται διάφορα σιδηροβάν.

- 1. χειρολαβή 4. ύψος 7 σταβίρι 10.
- 2. αριστερό άρσενον 5. χείρις 8. γόνιμα
- 3. κουντούρι 6. σιδηρό 9.

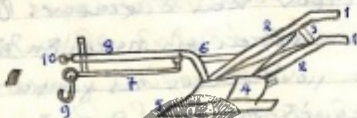

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

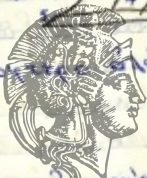
δίαξονο / άξονο

1. χειρολαβή	6. σπάθι
2. άχτερουοειδής	7. μοχλός γάρζου
3. συνδουλία	8. σταβί
4. γάρζο	9. γάρζος
5. άντι	10. ρυθμιστής

μονότροχος άχτερη

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 2) Τρακτέρ είναι εν χρήση από το 1955.
- 3) Μηχανή άφαιρέσου από το 1960.

Σελίς 4.

- 4) Μηχανή άείματας από το 1960
  - 5) Μηχανή άφαιρέσου από το 1955
- στ. 1) Το παλαιόν ζυγόνον άρστρον κατεκωάδιστο υπό των 78ίων τών

Δημ. Γ. Κωστακίης διδ/γος
 Η συλλογή αυτή έγινε από
 18ης Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

γυρωθῆν.

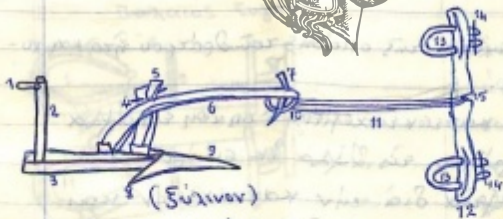
2) Σήμερα δὲν ὑπάρχουν ξύλινα ἄρματα
τὸ παλαιὸν ἐμοιάζετο εἰς τὸ κατωτέρω
ὑπόδειγμα:

3) 1. Ἀχαιόκρο	4. σταβί	11. Λοφία
2. ἀχαιονοῦρά	7. προφύς	12. Συγός
3. κουντούρι	8. φτερό	13. Σουλός
4. καβιχαροῦδι	9. ὄνι	14. Παναθήλια
5. ἐπάθη	10. κουχούρι	15. Ἐγκοπή.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ἄρμαστῆς μετὰ συγῶ

Σελίς 5

4) Το ύνι του βυλίνου άρτερου ήτο μιας μορφής διά τήν άρτερίαν ήσαν τών ειδών τών κρεαφιδών.

Εν χείρσι ύνιά'

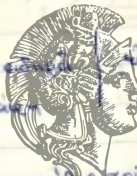

1. ύνι

2. ύνι

Είς τήν διαστάσεσιν ήσαν τήν τήν βουλόεσσα είδη διά τήν κρεαφιδών είδη

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

5) Το σήμα τής σπάθης του άρτερου ήτο κορυφωτό.

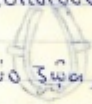
6) ήτο κατασκευασμένη ή σπάθη είς δύο άκ εκ βύλου είς δύο άκ εκ είδηρου.

7) έργαζεία διά τήν κατασκευήν και επιδιόρθωσιν του άρτερου ήσαν: Σκεπάδωνι σταυρό, πριόνι και βελίδι.

Δημ. Γ. Κωνσταντίνου διδ/τος
Η συλλογή αύτη έγίνετο από
1 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

Σελίς 6

8) α) Διά τὸ ἄρσενον ἐχρησιμοποιοῦντο βόες ἵπποι, ἤμιονοι καὶ ὄνοι.

β) Ἐχρησιμοποιοῦν κυρίως δύο ζῶα, σπανίως δὲ καὶ ἓν.

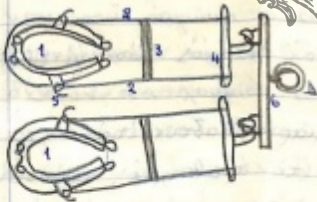
9) Διά τὸ συγκρίματα μὲ δύο ζῶα ἦτο ἀναγκαστός ὁ συγός.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

παλαιός συγός

σημερινός συγός

1. ζεύγα
2. πανοζεύγι
3. ἐγκλάση

1. λαμαριές
2. ἀξονίδες
3. σαφάρκι
4. τραβηκτό
5. γάτσος
6. παλάξσο
- 7.

10)

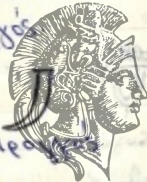

Σύλα νέου τύπου

Σύλα παλ. τύπου

11) Ο κρίκος εκ αιδήρου, ξύλου ή ακοινίου
ό οποίος τοποθετείται εις τον θυρόν γέ-
γυσαι προγγός

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

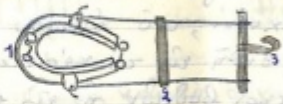
12) Το ὄργανο και δι' ενός ζωίου γίνεται
ἀπὸ τὸ 1950.

Φοροῦν τὴν λαμαρία, βάζουν ἑπὶ τὸ
σῶμα τοῦ ζωίου τὸ τραβηχτὸ, παίρνουν
τοὺς γάτσους ἐπὶ λαμαρία και τὸ
τραβηχτὸ ἐπὶ ἀξέτσι.

Δημ. Γ. Κωνσταντίνου διδ/τος

Ἡ συλλογή αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ
18 Σεπτεμβρίου 1968 ἕως 10 Ιανουαρίου 1970

- 1. λαμαριά
- 2. τραβηχτά
- 3. γάτσος

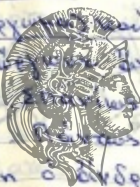

εγκλή ζωου εις τεισημον τειητρον

Σελις 7

5. Αρσενιας (δρχων και σπορα)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

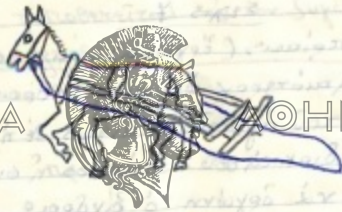

α) Παλαιότερον δρχων ανδρας, ο ιδιοκτητης του αρσενου. Επειως δε η γυναικα του ιδιοκτητου βουλοσ η σνηθειαι ει-
ναι να δρχων ο ανδρας.

β) 1) φορουν εις τα ζωα τον ζυγον και δεινον τα λουρια του αρσενου εις την εγκοπην του ζυγου.

2) εις το σιδηρουν αρσενον το ζευσημον γινεται περσιου ομοιωσ. φορουν εις τα ζωα τισ λαμαρια και τα τραβηχτα

πιάνουν ως το άξονα το παλάνεδο
 και ως το παλάνεδο τα τραβηχτά.
 3) Ο γεωργός τα ζευγμένα ζώα τα και-
 τωδίνει με σχοινί, τού οποίου ται
 η άκρη έχουν ειδή ως τα κέρατα
 προκειμένου περί βοδιών η ως την
 καρπιστράναν προκειμένου περί ὄνων
 ζώων (ἵππων, ἡμιόνων)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σελίς 8

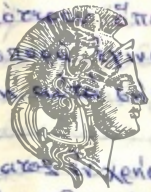
4. Το ὄργωμα γίνεται με ανοιχτές
 αὐλάκας κατ' εὐθείαν γραμμήν. Ση-
 μειον γίνεται και περιφερειακῶς.
 τὰ σχεδιαγράμματα α και β εἶναι
 εν χρήση ως τὸν τόπον μας.

Δημ. Γ. Κωστακῆς διδ/γος
 Ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ
 1 Σεπτεμβρίου 1968 ἕως 10 Ιανουαρίου 1970

5) Η σπορά και τὸ ὄργανο γίνεται καὶ γίνεται ἀκόμη εἰς χεῖρας δηλαδὴ σπορὰς. Ἡ χεὶς ἔχειται μὲ ἀλάκιον.

6) Σήμερον παρὰ τοῦ χειροποιεῖται τὸ ἄροτρον. Παλαιότερον δὲ οὐκ ἔπαιε περνοῦσε τὸ ἄροτρον ἢ οὐκ ἔπαιε μὲ θεα-
 ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 ληστικὴν ἀλλὰ ἐπὶ τῷ ἄροτρον ἐπὶ τῷ
 φερούσῃ.

7) Τρόπος ὀργάνων ἢ χεῖρας ἢ σπορὰ καὶ εἶναι, ἢ δ. ἀνοίξῃ τῶν ἀλάκων μὲ τὸ ὑνὶ, βαδία. εἰς ὅσα τὰ ὀργάνων γίνονται χεῖρας τοῦ ἰδίου τρόπου.

Σελίς 9.

8) Ἀποκρίσεις τοῦ ἀγροῦ πρό τῆς σπορὰς

1) διὰ τὴν σπορὰν τῶν δημοκρατικῶν

- έχοντο δύο όργανα: έν τό κορυ-
καίει έν είχε θρέξει και έν τήν
έποχή τής σποράς. τό πρώτο ζέμετο
άπλά όργανα, τό δεύτερο διβόδιον.
- 2) διά τό φύτλημα κηπευτικών ζέγοντο
άπαρατήτως δύο όργανα: έν όρ-
γανον και έν διβόδιον.
- 3) εις ζυγαράπαιον πρέπει ό άρρός
νά διεκδη έν κόνον έτος.
- 4) διά κάθε είδη κηπευτικών γίνονται
τά έξής όργανα: έίδου, κείως
χυμώδων, έί τών έποχών άπό τήν
κρυοσίτου κηπευτικών δύο ή
και τρία τήν έποχή τής σποράς
ή φυτεύσεως.
- 5) κατά τήν σποράν χρησιμοποιούνται
τά έξής σκεύη: τό σακκούλι (σίδακι)
τού σποριά (χωρητό) τό άροτρον, οι
λαμαριές τά τραβηχτά, τό παδάσο
ή σθάρα και τό τσαπί.

Δημ. Γ. Κωστακίτης διδ/κος
ή συλλογή αυτή ζέμετο από
1 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

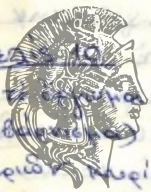
β) 1) Τὸ ποδάρη, τὰ φερά καὶ τὸ ἐνὶ
 κατὰ τὴν ἀροτρασίαν καθαρίζονται
 ἀπὸ τὸ χῶμα ἢ τὰ χόρτα μὲ ἐχ-
 λυγοειδῆ σιδερᾶν ράβδον τοποθετη-
 μένην εἰς τὸ ἄκρον τοῦ βουκέντρον
 καὶ καθευμένη ξύλινη.

Βουκέντρον κατὰ ξύλινος.

Σελ. 19

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

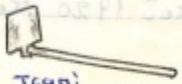

τοῦ χειμαρῶντος (σθάβρα) καὶ ξυλίνην
 σθάβραν ἐκ τριῶν κερπίων καὶ κερπίων
 συνδεδεμένων.

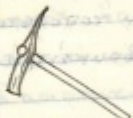
ξυλίνη σθάβρα.

3) Ἡ σκαπὴ μέγαν τοῦ ἀγροῦ πού ἐν
 ἔχουν ὀρθῶν γίνεσθαι μὲ τσαπί.

τσαπί

δ) Έργα για διά σκάψιμον και σκάφημα του άγρου ή του κήπου είναι ο καβρός και η τσαπί.

καβρός

τσαπί

Σελίς 11

6) Τόν ζευγοτάκτο βουδούγ εις τὸ ἔργημα ἢ ἐν τῶν οἰ ἀδελφοὶ καὶ οἱ γένοιτο

7) Διὰ τὴν ἐπιπέδον ὀσπρίων ἐκκατεργούντο οἱ κήποι. Ἡ ἐπορὰ ἐγένετο εἰς ἀντάκας καὶ ἡ καλλιέργεια συνίστατο εἰς ἐφαλίματα καὶ πότισμα

8) Διὰ τρεφὰς τῶν ζώων ἐκκατεργούτο τὰ πτωχότερα εἰς ἀπόδοσιν ὀνομαζόμενα ἐξαιχώρακα.

9) Πρὸ τοῦ 1920 τὰ γαίμηδα βενταίνοντο.

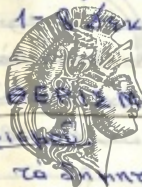
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δημ. Γ. Κωνσταντίνου Λευκαφίτης
 διδ/τος
 ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ
 1 Σεπτεμβρίου 1968 ἕως 10 Ιανουαρίου 1970

εις αυλάκια ἀλλὰ καὶ σὺ ἀκρό-
νιστους λάκκους 0,50μ. ὁ εἰς ἀπό-
ρον ἔφον.

Ἡ συλλογὴ ἐγένετο ἐν Βλαχοκερασιῶν
Παρροφρησίῳ ἦτο ὁ γεωργὸς Ἰωάννης
Γ. Βελιθιάδης, ἔαυτ 68 ἀπόφοιτος
Δημοτικῆς. [Συλλογῆς Δημήτριος
Γ. Κωστάκης διδ/κος]. Ἡ συλλογὴ αὕτη
ἐγένετο ἀπὸ 1-2 Σεπτεμβρίου 1969.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Β' ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

α. Ἐργαλεῖα θείων

1) Παλαιότερον τὰ ἀθηναϊκὰ ἔδε-
ρίζοντο κί δρεπάνι ὀδοντωτό.

δρεπάνι ὀδοντωτό

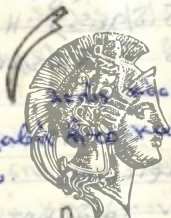
σελίς 12

2) Τα κόρτσα ξεφρίζονται με δρέπανα και με κόσσα.

κόσσα

3) Η φενίς της κόσσας ήτο ομαλή

κεφαλή κόσσας

4) Η χειρολαβή ήτο κατεμάκρυντη εκ ξύλου

χειρολαβή κόσσας

σελίς 13

5) Τα θεριστικά εργαλεία και κατασκευάζε ο ειδηρομέγος (κοινώς ρύτος) βρήκε και είναι εν χερίσει και ο θεριστής δι' ἐκείνην ὄχι των

Δημ. Γ. Κωστακίης διδ/σος
Η συλλογή αυτή ξεκίνησε από 1 Δεκεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

δημητριακῶν ἀπὸ τῶν ρεβιθῶν καὶ τῆς ρόβης.

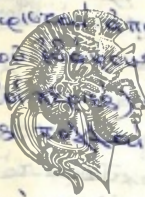
β. θερισμός τῶν δημητριακῶν.

1) τὰ δημητριακὰ θερίζονται ἐν ὕψος 0,10 μ. ἀπὸ τοῦ ἐδάφους.

2) οἱ στάχυες πού ἔκιναν εἰς τὸ κεντρικὸ μέρος καὶ εἰς τὴν εἴσαν κατὰ τὸν θερισμὸν ἐφέγοντο καλάθια.

3) οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰὶ ἀποθέτουν τὰ χερόβλα ἐπὶ τὸ ἐδαφός.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τὰ δάφνηλα (ὀγκύρα) σκαπτοῦνται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πρὸς τὸν ὄμο, 5-6 σταυρωτά,

Σελ. 14

5) τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα καθαῦνται ἀγκυρῆς.

γ. οἱ θεριστὰί

1) θερίζουν ἄνδρες καὶ γυναῖκες ἀπὸ

το ίδιο το χεῖρ. δὲν ἔρχονται ἐπαγγελμα-
τῶν θεωροῦνται ἀπὸ ἄλλον τόπον.

2) Ἡμεῖς βόσκοντο μετ' ἡμερολογίων (μεροκά-
ματα) - Ἡ ἀμοιβὴ ἦτο εἰς χεῖρας με-
τὰ παροχῆς φαγητοῦ, (κοῦς κ' ἴσαν).

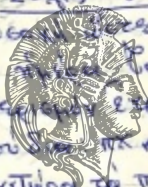
3) Αἱ γυναῖκες ἔφερον εἰς τὰς χεῖρας
πρὸς προφύλαξιν γάντι ἢ κάλτσαν
οὐδὲν περιβάλλοντο εἰς τὴν μέσιν.

Σελὶς 15

4) Ἐδίδοντο προσηγορίαι ὡς ἂν ἀποκρύπτειν ἢ
ἀδείξῃσθε θεωροῦσθε ἡλικία βίτη.

5) Κατὰ τὸν σεπτεμῶν ἐφαίνοντο ἑσπέρια
τικὰ τραγούδια ἢ κ' ἴσαν οὐ μὴ
ραχοῦλα >> ἑστῆρα τὰ πουρῆα μωρὴ ἔφη >>
>> Ἡ βλακούλα >> κ' ἴ.

6) Τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ σεπτεμῶν
ἀδείκνουν δὲ μὴν ἄκου ἕνα μέρας
ἀδείκνυτον >> τὰ μουσαῖκια τοῦ χαρ-
αίου >> τούτο κατακρύπτειν ἕνα
τὸν προβάων ἢ τὴν πικρῶν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δημ. Γ. Κωστακῆς [Συλλογὴ διδ/γας]

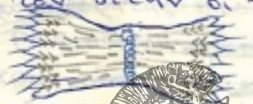
Ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ
1 Σεπτεμβρίου 1968 ἕως 10 Ιανουαρίου 1970

δ'. Τὸ δέσιμο (δεμάτιασμα) τῶν σταχυῶν.

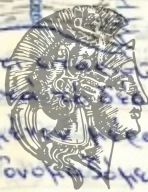
1) Τὸ δέσιμο τῶν σταχυῶν γίνεται τὸ ἑσπέρας τῆς ἡμέρας.

Σελ. 16

2) Τὸν σταχυὸν ἔδενε συνήθως ἄνδρας μὴ δεματικό, ἀπὸ σιτάρι ἢ βίκαλη. Τὸν σταχυὸν, ἀγκυλῆς, συγκεντρώνουν εἰς τὴν δέξην οἱ χοῖποι δεματαί.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

δ) Ἐὰν δεματίζω μετὰ τοῦ δεματῆ, συνκεντρώνουντο εἰς ὡρισμένην δέξην τοῦ ἀγροῦ ἀνὰ 8 ἢ 10 ὄνομα δεματῶν φορέματα, καὶ ἐτοποθετοῦντο τὸ ἕν ἐπὶ τοῦ ἄλλου παραφύλαξ.

ε'. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

1) Ἀπὸ ποσῶν παλαιῶν ἤεξιεν ἢ καφέρι-
για τῆς πατάτας. Δὲν ἐνθυμούνται.
Ἡ εφορὰ τῆς πατάτας γίνεται τὸν Μάρ-

2) Η εξαγωγή των χυμώδων από το χυμωτήριον.

Εξάγ. 1ε

2) Η εξαγωγή των χυμώδων από το χυμωτήριον έγινε με σκαπάνη και με άρσενον. Η σκαπάνη είχε πλατύ λεπίδι και το άρσενον ήτο διηλεκτικότερον.

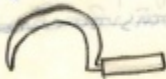
κυνάρι

διαλέγετο άρσενον

6ε. Συγκομιδή του γανού

1) Η διατροφή των βουνών γυνήδιστο κατά τον χειμώνα με ξηρά κόρτα. Ταύτα έσπείροντο το Φθινόπωρον, έθερίζοντο την άνοιξη, έξηραίνοντο ως τον ήλιον κι έκρυπτόσαντο εις τους άχυράνας.

2) Ο γανός έθερίζετο τον Μάιον με δρέπανον.

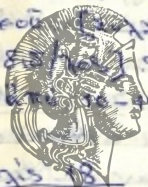

Δημ. Γ. Κωστακίης διδ/γος

Η συλλογή αυτή έγινε από 18 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

3) Διά την ξηρανσιν οὐδέν εργασιδόν
εχεινιμοποιεῖτο. Ξηραίνετο ἐπὶ τοῦ
ἑδάφους εἰς τὸν ἥλιον καὶ ἔδενετο
σημάτια μετὰ τὴν ξηρανσιν διὰ σφ
μάτων.

Ἡ συλλογὴ ἐγένετο ἐν Βλαχουκερα
για. Πληροφωρητὴς ἦτο ὁ γεωργὸς
Μωάννης Βασιλοδης, ἑσθὸν 68, ἀπό
φοιτὸς Δημοτικῆς Σχολῆς Δ. Π.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Σελὶς 13

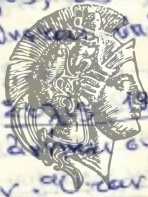
Γ' ΑΛΕΞΙΣΜΟΣ

- α) 1) Τα σημάτια συγκεντρώνοντο εἰς τὸ
ἀριστερὸν πρὸς ἀξονισμὸν.
- 2) Ὁ χώρος οὗτος τοποθετοῦνται τὰ πρὸς
ἀξονισμὸν σημάτια καλεῖται θηλω
νοτάδι. Ἐκεί τοποθετοῦνται τὸ ἐν ἡμῶν

του άλλου ως δευτερεύον κωδίκ να υπάξει καθωρισμένος τρέπος ταποθεσίσεως.

3) διά τον εξουσιοδότην των διηρησιακών υπήρχεν ανέκαθεν άμφιν. Έκεί έγινε πάντοτε ο χωρισμός του καρπού από τα άχυρα.

4) Το άμφιν κατασκευάστηκε έξω του χωριού, έρως, εις ύψιστον μέρος διά να διακοφίηται από τον άνεμον τόν άρχισμα.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

5) Το άμφιν άναγει συνήθως εις μίαν οικογένειαν. Οταν όμως άνήκη εις περιεσοτέρας χρησιμοποιείται με τών βειρών άναλόγως του μεριδίου που έχει έκαστος.

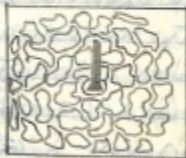
6) Το άμφινιαμα άρεσκει από δεξιά του ήλιου και γίγχει κατά τόν τρέπον/ουφλου.

7) Υπάδχουν χωματάφωνα και πετρά-

Δημ. Γ. Κωστακίης διδ/κος

Η συλλογή αυτή έγινε από 1 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

λωνοι. Τα κωμάτωλα έχουν δάπεδον
 εκ κώματος και χόρτου (χανδρίζα).
 Τα πετράλωνα είναι σφαιρικά με
 πλάκες εκ λίθου.

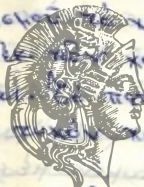
Χωμάτωλων — Πετράλων

8) Πρὸ τοῦ ἀλμυροῦ τοῦ κωμάτωλον
 καθαρίζεται ἐκ τῶν χόρτων, ἀκανθῶν
 καὶ ἐκκαθαρίζεται ἐκ πετράλων
 καθαρίζεται ἐκ τῶν χόρτων καὶ
 σκουπίζεται.

9) Ἡ προσεταφασία τοῦ ἀλμυροῦ καὶ ἡ
 ἐναρξὶς τοῦ ἀλμυροῦ δὲν γίνονται
 ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν.

10) Τα δερμάτια τοποθετοῦνται γύρω ἀπὸ
 τὸν ἀλμυροῦ κυκλικῶς, ὅσιστα
 καὶ γίνονται. Ἐπίκειται μὲ τὸ δέκτριον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

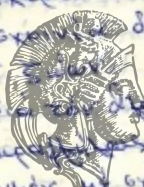

γυρίζονται πρὸς τὰ ἔξω διὰ τὰ
ἀφαιδῶν καὶ ἀφενίσονται.

Σελὴς 20

1) τὸ ἀγόνισμα τῶν ἀσχυλῶν γίνεται διὰ
τῆς καταπατήσεως περιεφερόμενων
ζώων (ἵππων, παλαιότερον καὶ ἐπὶ
βοῶν). Ἐπιποδίζεται ἐπὶ τὸ μέσον
ξύλινο ἢ γιδηροῦς στυλὸς καφεύ-
κηνος στήθερο ἀπὸ τῶν ὁποίων
ἐξηρτώτερο ἀγόνισμα διὰ τὴν συγκρά-
τησιν τῶν ζώων
ἐπὶ τῆς δυνάμεως τῶν ἀγόνισμα-
τῶν καὶ ποικίλων, συγκαταβάλλεται
ἀπὸ τῶν ζώων ἢ ἀσχυλῶν (θηλαῖες)
καὶ τὸ ζῶον πού εἶναι πρὸς τὸ κέντρον
τοῦ ἀφενίου προδένεται ἐπὶ τὸ
στήθερο

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἀγόνισμα

Δημ. Γ. Κωστακῆς διδ/κος

Ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ
1 Σεπτεμβρίου 1968 ἕως 10 Ιανουαρίου 1970

Σελίς 21

γ) Άλλοτε ο δελφινιακός έγινε και δια-
 σπορήνους από των ζώων μεταφθικου τε-
 μαχίου φέροντας κάποιον κοπτερά
 μετάφθικα έχοντακα (δόντια). Τούτο
 έκαφετο ντουένι. Είχε σχήμα παραρ-
 ληγογρέτρου με τό έμπροσθεν μέρος
 ημικύκλιον. Είχε μήκος περίπου 1μ.
 και πλάτος 0,60μ. Τό έμπροσθενόστο
 από τους σιδιρούς (ή και κοινώς γύψους).
 Τούτο δυνόταν να τρώε θυγού έξουγρέ-
 νων και σπέρμα και σπέρμα και σπέρμα
 των ζωτρωμένων πτωχών. Έκρησιτο-
 ποιείτο εις όλα τα σπηλαιακά. Ση-
 μείον όλα αείωνίζονται με τηχάρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΑΝ ΕΚΔΟΣΗΝ

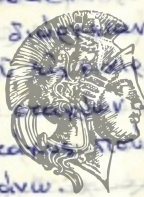
Σελίς 22

8) Ο αλφειοχόος αρχίζει από τής θάλασσας και διακόπτεται βραχίον περ τής δούλευσης τού ήλιου.

12) Άλλα αλφειοχόικα βροχίδια ήσαν εν κρήσει, τό δεκρίδι, ενί μιν μέτρως, εδόντας (διχάλια) ή σιδιερών με ζέωδες βδόντας και τό ενί μιν αραδί.

13) Κατά τήν διάρκεια τού αλφειοχόου από καιρού ενί μιν γίνεσται μύριακα τών σπυρίων ή τών αλφειοχόων. Όσοι οι σπυρίοι ήτοι είναι κάτω ή άνω τού ήλιου ενί μιν.

14) Διά τό κώπημα τών ζώων ήτο εν κρήσει ή βουκένταξ διά τή βόδια. 3 ήτο επίμικτες ζώα (αλόδα) 1,50 μ. μέ καρεί εν τό εν άκρον. Διά τή άλοφα (ήππου) ήτο ενί μιν αλόδα μικρούς 1 μ. μέ άουεί εν τό άκρον.

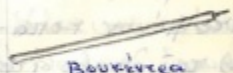

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δημ. Γ. Κωνσταντίνου διδ/κος

Η συλλογή αυτή εγένετο από 18 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

δερμάτινον. Αὕτη καλεῖται βίτσα.

Βουκίεντα
(εἰς ἐδάδα)

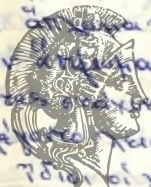
βίτσα
(εἰς ἔλκη)

Σελίς 23

15) Ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνός ἀηδ-
ματος γέγνηται ἀπὸ κάποια καύματος.

Ἡ ἀλωνίσματα ἐν ἀπὸ κάποια κερσεσίας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

16) Ὁ ἀλωνιστὴς ἐκείνος ἀπὸ κάποια καύματος
γίγνηται ἀπὸ κάποια καύματος.

17) Ἀλωνίσουν οἱ ἴδιοι οἱ γαυροὶ με
ἴδικά των δῶα.

18) Πάντ τοῦ μέσου τούτου με δῶα καὶ
με ἀλωνιστικόν ἐργασίον δὲν ἀπὸ κάποια
παλαιότερον εἰς κείναι ἀπὸ κάποια κα-
ριστοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦ σπείρου.

19) Κόπανος δὲν ὑπῆρχε.

Σελίς 24

20) Κοπήματα σταχίων δημοκριτικών
δέν έγινετο. Έγινετο μόνον κοπή-
ματα (σταύμπια) του δραβούτου
εἰς τὸ ἀξίνι μὲ τὸ λεγόμενον
διηλεκτάκουκο. Έγινετο μόνον ὑπὸ
τῶν μετὰ τῆς οἰκογενείας τῶ κο-
πήματα του δραβούτου μετὰ τῶν
παραγωγῶν έγινετο δι' ἀφαιρέσε-
ως

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

21) Έκοπήματο μόνον ὁ δραβούτος
ἐπὶ τοῦ ἑδάφους εἰς τὸ ἀξίνι.

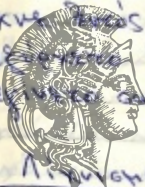
Σελίς 25

22) Κατὰ τὸ ἀξίνισμα διὰ τῶν ἑλῶν
ἐτραγουδούντο τραγούδια. π.χ.
« Κάτω στὸν κάμπο τὸν παλιόν »

Δημ. Γ. Κωστακῆς διδ/κος
Ἡ συλλογὴ αὕτη έγινετο ἀπὸ
1 εἰκεμβρίου 1968 ἕως 10, Ιανουαρίου 1970

«Η παραφιλανθία» «Τα καύρα μάτια»
«Τρία καφιά είναι στο νεονιά» κ.ά.
θίσι και δέν έλεγοντο.

23) Χείρις ἀγωνιστικῆς μηχανῆς ἔγινε
τὸ πρῶτον τὸ ἔτος 1955. Τὴν ἔπρο-
ησώθη πρόσωπον. Τὰ ἀφάρια ἀνε-
βαινον μὲ τὸ ἀνεβατόριον εἰς τὴν
μηχανὴν ὅπου τὰ παρειαίματα
εἰς ἔργα καὶ ἔγινε ταχέως
καὶ τὰ ἔρεικη τῆς τῆς μηχανῆς.
Τὸ ἄκρον ἔγινε ἐξ ἑνὸς κα-
τασκευασθέντος ἔργου καὶ ἔγινε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β. Παιχνίδια.

1) Οἱ ἀγωνιστικοὶ παίχτες παίχοντα παίχμα.
Τὸ παίχμα σκευάζεται μὲ δέκριαν, μὲ
φτυαεὶ καὶ μὲ ἕν ἔργο σκίματος
Ταῦ (Τ) καλούμενο παπαδία.

ἔχνη δέκριαν

ἔχνη φτυαεὶ

παπαδία

ὁ σχηματισόμενος σπρὸς ἔχει σχῆμα
ἐπίμηκες. Ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σχημα-
τισμένου σπρῶν δὲν γίνεται εὐδὲν
ἴδιον.

Σελίς 26

- 2) τὸ ἀνέρισμα γίνεται πρῶτον με δε-
κρίαν και ὕστερα με αὐταεῖκη
ἐγγύλινο ὀνομαζόμενο καρποφόρο.
- 3) Πιχῶ και ἄνδρας και γυναίκα.
- 4) τὰ χονδρά τμήματα τῶν σταχυῶν, τὰ ὀ-
ποῖα παραμένουν μετὰ τὸ χιχιασθῆναι
ἀπὸ τῶν σπρῶν ταῦτα εὐδὲν ἀπὸ
χρῆστον ἀπὸ χρησιμοποιοῦνται
διὰ τροφῆ τῶν εὐνιδῶν.
- 5) δὲν γίνεται δεύτερον ἐξέρισμα.

Σελίς 27

6) Ἡ διαφορὴ τοῦ καρποῦ γίνεται πρῶ-
τον δι' ἀποκατείνεσης τῶν ἐγκῶν
ὑψῶν, ὑπὸ γυναικὸς διὰ βαρῶν
και δεύτερον γίνεται ἐπιμόνημα

Δημ. Γ. Κωστάκης διδ/γος

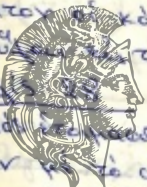
Ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ
1 Σεπτεμβρίου 1968 ἕως 10 Ιανουαρίου 1970

πρωι καθάριστα με ειδικό εδάφιο
μεγέθυνο δριμόνι.

δριμόνι

Ετεροθεωύτο το δριμόνι εις ζυγίον
στηρίγμα και διά της παρδρομικής
κινήσεως έπιπτον οι κόκκοι κι' έφε-
ρον αι ζύγαι εις το δριμόνι.

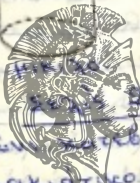
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΣΕΥΣ ΑΘΗΝΩΝ

7) Όταν ο καρπός της παρούσῃ σχηματί-
ζεται εις σφόν με το στυάει (καρ-
πολόρον) και χαράσσεται εις τὴν κορυ-
φήν του σφου μικρός στυάεις με
τον καρπολόρο διά να είναι εὐρη-
μένος ο καρπός.

8) Αλλα ἔδιμα προτού να μεταφερθῇ
ο καρπός δέν ὑπόδεχουν.

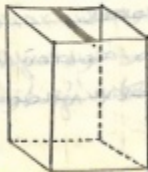
γ. 1) Οφείλει να έρθει να καταβλη-
 θούν εις το αξίωμα. Η δέκατη.
 Ο δεκατικός ηρχεται εις το αξίωμα.
 Η μητρικός του είναι ξημένος με δό-
 χαιον άνοητόμενο μικρο. χω-
 ρούσε 8 ομάδες ή 10 κηλ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

2) εις το αξίωμα καταβλήσαντο άκόμη
 το άρροφολακιστικό και το άμυριά-
 τικο.

Επιγράφο ο καρπός και με τον τε-
 νεκέ χωρητικότητας 12 ομάδων.

ΤΕΝΕΚΕΣ

Δημ. Γ. Κωνσταντίνος διδ/γος

Η συλλογή αυτή ξημένος από
 1 άμυριού 1968 έως 10/1ανουαρίου 1970

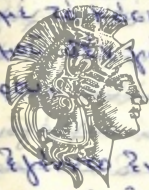
- 3) Ο καρπός αποθηκεύεται εντός της οικίας εις ξύλινα δοχεία καλυμμένα καθόνα ή άμπάκια.
- 4) Το άχυρον αποθηκεύεται εις άχυράνα εντός του κειού εις την ύπαιθρον δέν εγίνετο αποθήκευσις.

Σελίς 30

5) Η διαλογή του σπόρου εγίνετο μετά το άφύλισμα με τή κλάκινα.

6) Μετά του θερισμού εγίνετο δια-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Η επιλογή εγίνετο εν Βλαχουστρασία. Παιροκαρπενίς ήτο άγνωστός Γιάννης Γ. Βεργιάδης, ηλικίας 68 άπόφοιτος Δημοτικού. [Επιλογή άνητήριος Γ. Κωστακίης διδ/τος] Η επιλογή αύτη εγίνετο από 18-23 Σεπτεμβρίου 1969.

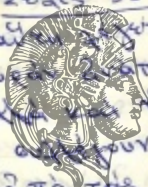
Δ. ΕΤΗΣΙΑ ΠΥΡΑΙ.

α) 1) Η Αναγκα φωτιάς ταβάνι χώραν
κατ' έθρον τ'ς αποκρ'ς. η η και
την κυριακή τ'ς αποκρ'ς
και κυριας την κυριακή τ'ς
τυροφάγου. Γίνονται τ'ς έπερας
εις την κυριακήν πλακίαν ως
και εις γετονικας πλακίες

Σελ'ς 31

2) Η φωτιά α... .. αφανός.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β) 1) Την πυραν αναπτουν συνηθως
παιδια αλλα και η...

2) Τα ελλα αναπτουν τα παιδια. Τα
φρονουν απο τ'ς οικιας των ελ-
λα κ'ταρουν και παλα απο
ενας αυλας.

3) Η συχ'νερως των εις τον εθρον
του αφανου γινεται πο' η και η
και δυο η φραδ'ν. Τοποθετουται
εις εωρον και χενσιφοποιουται.

Δημ. Γ. Κωνσταντ'ς διδ/γος
Η συλλογή αυτή έγινε το από
1 Σεπτεμβρίου 1968 έως 10 Ιανουαρίου 1970

τὴν ἐσπέραν τοῦ οὐρανοῦ.

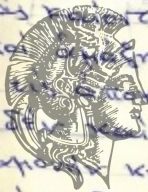
γ) 1) Εἰς κάθε πυρᾶν γίνονται μόνον χοροί.

2) Γύρω ἀπὸ τὴν πυρᾶν χορεύουν κυρίως μεταμφιεσμένοι (μασκαράδες) ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι: νέοι νέες καὶ ἡλικιωμένοι. Πολλοὶ νέοι πηδούν τὴν πυρᾶν.

σελίς 32.

3) Εἰς τὰς πυρᾶς κινῶνται, εὐδα ἀφάνες, τροχοὶ ἀμάξης

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

τὴν ἐποχὴν εἰς τὴν κινῶνται.

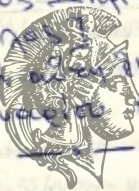
5) -Απὸ τὴν παραρῶσα κυρίως συγκοινωνοῦνται ἀπὸ τὰ παῖδιά τὰ πρὸς καὶ οἰν ἀντικείμενα (εὐδα, ἀφάνες, τροχοὶ ἀμάξης κ.λπ) τὰ ὅποια ἐνισχύονται κυρίως διὰ κρούσε κατά τὴν ἐσπέραν τῆς πυρᾶς.

→ Ακορυφῶν χορῶν γίνετ καὶ πη

θήματα της περὶς τῶν τῶν τῶν.
Τὸ ἔθρονον τοῦτο διακρίεται
μέχρι σήμερον.

Ἡ συλλογὴ ἐγένετο ἐν Βλαχο-
κερασίᾳ. Πρωτοφρονὴς ἦτο ὁ
Γεωργίος Παύλινος Βελισσάκης
ἔτιον 68. Στεφάνουτος Δημόσιος.
[Συλλογὴς Δημήτριος Γ. Κωστά-
κησ διδ/κῶν]

Ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ
7-10 Ιανουαρίου 1970.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δημ. Γ. Κωστάκης διδ/κῶν
Ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἐγένετο ἀπὸ
18 Νοεμβρίου 1968 ἕως 10 Ιανουαρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ